

Κούλια Ιτάμου: Εκεί πού άλλοτε έβοσκαν προβατάκια.

ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ

Χρονικά

ΚΩΔΙΚΟΣ 4171

ΕΤΟΣ 18ο - ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 79 - ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2011

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΝΑ ΤΡΙΜΗΝΟ ΑΠΟ ΤΟ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΡΑΧΟΥΛΙΩΤΩΝ «Ο ΙΤΑΜΟΣ»

Εκδότης σύμφωνα με το Νόμο: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ - Τηλ. 6976777462

ΣΤ' Αλώνια του χωριού

Αγώνας και μεγάλη αγωνία για το ψωμί της χρονιάς. Ημιορεινός ο τόπος, λιγοστά τα καρπερά χωράφια, πλαγιές τα πιο πολλά σπέρνονταν με σιτάρι, βρώμη, κριθάρι και, αν ο καιρός ήταν ευνοϊκός, κάτι γινόταν, διαφορετικά δεν έπαιρναν ούτε το σπόρο. Λιπάσματα λίγοι χρησιμοποιούσαν προπολεμικά, ήταν και οι ποικιλίες όψιμες και τ' αφάνιζε ο λίβας.

Μέσα Ιουνίου θέριζαν οι χωριανοί τη λιγοστή σοδειά τους. Γυναικές και κοπέλες με τις κάτασπρες μπαμπακέλες

Γράφει ο
Λάμπρος
Γριβέλλας
lamprgri@gmail.com

Αλωνισμός με τη δοκάνη

ολημερίς στο λιοπύρι να θερίζουν με το δρεπάνι κι οι άντρες ξωπίσω να κάνουν τα δεμάτια, να τα δένουν με καλαμιά βρεμένης βρίζας κι ύστερα να τα στήνουν τριαριές μέσα στο θερισμένο χωράφι. Το μεσημέρι στον ίσκιο της βελανιδιάς, να ανασάνει το

ιδρωμένο κορμί, να δροσιστεί με το σκορδάρι και το χλιαρό νερό από τον άμπλα.

"Θέρος, τρύγος, πόλεμος"

Τελειώνοντας ο θέρος, άρχιζε το κουβάλημα στ' αλώνια. Πιο πολύ, δουλειά των μαθητών γυμνασίου που αυτή την εποχή βρίσκονταν σε διακοπές. Μουλάρια, γαϊδούρια κι άλογα, όλα σε ... γενική επιστράτευση για να μεταφερθεί το θερισμένο σιτάρι στ' αλώνια, όσο

Συνέχεια στην 3η σελ.

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΘΕΡΙΝΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ

Αναμνήσεις μιας ολόκληρης ζωής

Κάθε φορά που κοντοζυγώνει το 3ο 10ήμερο του Ιούνη πληθώρα από αναμνήσεις κατακλείζουν το είναι μου. Αναμνήσεις από τη ζωή μου στο Δημοτικό Σχολείο, αλλά και αναμνήσεις από τη δασκαλική μου σταδιοδρομία.

Η πρώτη Κυριακή του 3ου δεκαημέρου, σύμφωνα με τον τότε Νόμο, γινόταν η διακοπή των μαθημάτων για το καλοκαίρι και στις 30 του ίδιου μήνα το διδακτικό προσωπικό των σχολείων ήταν ελεύθερο για τις καλοκαιρινές διακοπές.

Η σχολική ζωή είναι δύσκολη και κουραστική τόσο για το μαθητή όσο και για το δάσκαλο ο οποίος τότε δίδασκε όλα τα μαθήματα με φιλότιμο και αποδοτικότητα. Πριν των διακοπών προηγούνταν οι γυμναστικές επιδείξεις. Από τον Μάιο ακόμα άρχιζαν οι προετοιμασίες και οι δάσκαλοι των μεγαλύτερων τάξεων έπρεπε να μάθουν στους μαθητές να εκτελούν τις ασκήσεις με ακρίβεια και ομαδικά σαν να ήταν διμοιρία επιδείξεως. Πέραν των ασκήσεων οι επιλεγέντες αθλητές

Το εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής Αχλαδιάς που χρησιμοποιήθηκε ως σχολική αίθουσα

στα διάφορα αγώνισμα έπρεπε να γυμνασθούν εντατικά τα δε κορίτσια να μάθουν να τραγουδούν και να χορεύουν διάφορα Δημοτικά τραγούδια.

Στη πρώτη ή δεύτερη Κυριακή του Ιουνίου γίνονταν οι γυμναστικές επιδείξεις ενώ

πιον των τοπικών αρχών και πλήθος κόσμου οι οποίοι συγκεντρώνονταν στη πλατεία του χωριού για να καμαρώσουν τα παιδιά τους και να χειροκροτήσουν τους νεαρούς αθλητές.

Μετά την τέλεση των γυμναστικών ασκήσεων και τους αθλητικούς αγώνες σειρά είχε ο χορός των κοριτσιών τα οποία έκαναν μια χορευτική επίδειξη διαφόρων χορών τους οποίους δι-

Συνέχεια στην 4η σελ.

Σ' αυτό
το
φύλλοθα
διαβά-
σετε...

1. Στ' αλώνια του χωριού.....	1-3
2. Σχολικές θερινές διακοπές.....	1-4
3. Ένα βράδυ στη λάκκα του Παπαμιχάλη με τα γιδοπρόβατα	1-5
4. Τρεις φωτισμένοι Δάσκαλοι.....	2
5. Κοινωνικά- Συνδρομές- Προσφορές	2
6. Η ιστορία της μάχης Παπαμιχάλη.....	4
7. Το κουτσό παλικάρι	5
8. Καλοκαίρι 2011.....	6-7
9. Η ποδιά.....	8
10. Ο Κώστας Σιώκος και ο ληστής	8
11. Ρίζες	9
12. Τω καιρώ εκείνω.....	9
13. Φαινόμενα έντονων αντιπαραθέσεων	10
14. Από επιστολές του Καποδίστρια.....	10
15. Ο ρεφερένς.....	10
16. Η Διαθήκη του Καραϊσκάκη.....	10
17. Οι Σιαπανήσιοι.....	11
18. Νέα του χωριού	12

"Το γλυκοχάραμα της λευτεριάς"

Τα χλιοτραγουδισμένα Άγραφα
και οι καπεταναίοι τους

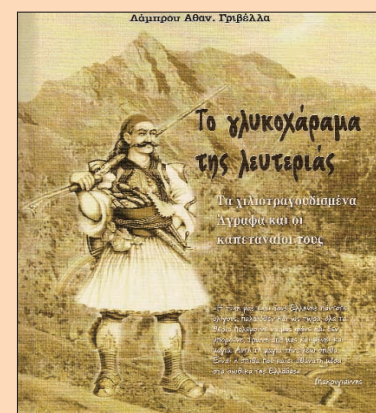
Συγγραφέας: Λάμπρος Γριβέλλας

Έκδοση: Μορφωτικός Σύλλογος Ραχούλας

Το βιβλίο συνδέει το Ζωγλόπι της τουρκοκρατίας με τα Άγραφα, με ιστορικά γεγονότα που συνέβησαν στο χώρο τους, με δημοτικά τραγούδια που αναφέρονται σ' αυτό, με τους καπεταναίους: Κατσάντωνη, Δίπλα, Καραϊσκάκη κ.ά., με όσα αποτελούν κομμάτι της ιστορίας μας.

Ο Σύλλογός μας, ύστερα από την ευγενή διάθεση του βιβλίου από το συγγραφέα, προέβη στην έκδοσή του, με σκοπό να το διαθέσει στα μέλη και τους φίλους του, σε τιμή που μόλις καλύπτει τη δαπάνη έκδοσής του.

Διατίθεται από τα μέλη του Δ.Σ. του Συλλόγου και από τα βιβλιοπωλεία της Καρδίτσας.

Γράφει ο
Παναγιώτης
Κατούλας

Το 1946 ήμουν δεκαεννιά χρονών και εκείνο το καλοκαίρι πήγαινα εγώ στα γιδοπρόβατα. Μια βραδιά είχε πανσέληνο και αστροφεγγιά, αλλά και φοβερό νοτιά που νόμιζες ότι θα ξεριζώσει τα έλατα. Σουρούπωσε και τα γιδοπρόβατα μαζεύτηκαν στο γρέκι, αλλά κανένα δεν αποφάσιζε να ξαπλώσει. Είχαν μαζευτεί ένα κουβάρι για να γλιτώσουν από τον αέρα και τον κουρνιαχτό.

Εγώ είχα τα γιατάκι μου στην κορυφή της λάκκας, αλλά εκείνο

το βράδυ δε μπορούσα να κοιμηθώ από τον πολύ αέρα και τον κουρνιαχτό που έρχονταν απάνω

μου. Η λάκκα εκείνη έχει μεγάλη έκταση, με χαμηλά χόρτα και χωρίς φτέρες. Από τη βόρεια πλευρά καλύπτεται με έλατα και από τις άλλες πλευρές με ψηλές φτέ-

ρες και σε μικρή απόσταση υπάρχουν πάλι έλατα και κέδρα.

Είχα δυο σκυλιά - μάνα και γιο. Τη μάνα τη φωνάζαμε "Βλάχα" και το γιο "Παρδάλη". Εκείνη τη νύχτα τα σκυλιά ήταν ανήσυχα. Η Βλάχα δεν καταλάβαινε και πολλά αλλά ο Παρδάλης ήταν πανέξυπνος και εκτελούσε πολλές εντολές.

Μη μπορώντας να κοιμηθώ, πήρα την απόφαση να πάω στο κάτω μέρος της λάκκας, προς την "Κρανιά", μέσα στις φτέρες. Την ώρα που έστρωνα την κάπα μου, από την πλευρά του Μπασιούρη-Σαμάρη ακούστηκαν τα ουρλιαχτά

Συνέχεια στην 5η σελ.

Τρεις φωτισμένους δασκάλους έχασε η Ραχούλα Τα τέσσερα τελευταία χρόνια

2008: Γιώργος Ντόλκερας

Ο αξέχαστος Γιώργος έσβησε πρόωρα και αναπάντεχα το Νοέμβρη του 2008. Η προσφορά του στην εκπαίδευση, στα Ελληνικά Γράμματα, αλλά και στη Ραχούλα, την οποία αγαπούσε και δεν εννοούσε να την αποχωρισθεί, υπήρξε μεγάλη και ανεκτίμητη. Υπήρξε υπόδειγμα δασκάλου και ανθρώπου και το πέρασμά του από τη ζωή άφησε τις άριστες εντυπώσεις.

2010: Γιάννης Κατσιούλας

Τον Ιούλιο του 2010, άφησε τα εγκόσμια, ύστερα από σύντομη ασθένεια, ο δάσκαλος Γιάννης Κατσιούλας. Ευγενής καλοσυνάτος, ευπροσήγορος, ο Γιάννης ενδιαφερόταν για όλα και για όλους. Δεν υπήρξε χωριανός που νοσηλεύτηκε στην Αθήνα και να μην τον είχε επισκεφθεί. Ενεργό μέλος του Συλλόγου μας, έδειχνε αμέριστο ενδιαφέρον για την πρόοδό του και τον ενίσχυε παντοiotρόπως.

2011: Αγαθή Γρυμπογιάννη

Με το βέλος η Αγαθή Γρυμπογιάννη στο Δημοτικό Σχολείο Ραχούλας

Τον περασμένο Ιούλιο απεδέμησε, πλήρης ημερών, η δασκάλα Αγαθή Γρυμπογιάννη και ενταφιάστηκε στη Λάρισα, όπου διέμενε τα τελευταία χρόνια. Η Αγαθή υπήρξε δασκάλα του χωριού μας επί πολλά χρόνια και αρκετές γενεές χωριανών μας πέρασαν από τα χέρια της. Αν και αυστηρή, κατά τις ομολογίες παλαιών μαθητών της, εργάστηκε με ζήλο και ευσυνειδησία και κύριο μέλημά της ήταν η πρόοδος των μαθητών της.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Επιτυχίες:

Αικατερίνη Φωτ. Θεάκου : Κτηνιατρική Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Ανδρομάχη Γ. Κατσιούλα : Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης Δημοκρίτειου Πολυτεχνείου Θράκης.
Παναγιώτης Αγ. Κατσιούλας: Φυσιοθεραπείας ΤΕΙ Αθηνών.

Θωμάς Κων. Βασιλάκου : Παιδαγωγικό Νηπιαγωγών Διτ. Μακεδονίας.
Θωμάς Αριστ. Κατσιούλας: Μαθηματικών Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών
Σταματία Θωμ. Χαραλαμπίκου: Οπτικής και Οπτομετρίας ΤΕΙ Πατρών.

Ο Φώτης Απ. Βρέκος μετά το πτυχίο του Χρηματοοικονομικού τμήματος του Πανεπιστημίου Πειραιώς περαίωσε και τις μεταπτυχιακές του σπουδές στη Δημόσια Διοίκηση στο ίδιο Πανεπιστήμιο.

Η Ελένη Βλάχου (εγγονή του Παναγιώτη Κατσιούλα) έλαβε το πτυχίο Της Σχολής Πολιτικών Επιστημών και Δημόσιας Διοίκησης του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Γεννήσεις:

Η Κων/τίνα Χρ. Σ. Γριβέλλα και ο σύζυγός της Γεώργιος Λιάπης απέκτησαν αγοράκι στις 20/4/2011

Η Ερασμία Ι. Βρέκου και ο σύζυγός της Αθανάσιος Λιάσκος απέκτησαν κοριτσάκι στις 10/6/2011

Βαφτίσεις:

Στις 27/8 ο **Κώστας Δήμος** και σύζυγός του Αγορή βάπτισαν την κόρη τους στον Ι.Ν. Ζωδόχου Πηγής στη Ραχούλα. Το όνομα της νεοφώτιστης **Αλεξάνδρα**.

Ο **Αναστάσιος Κατσαρός** και η σύζυγός του Μαρία Ξυδιά, στις 30 Ιουνίου, βάπτισαν το δεύτερο παιδί τους και του έδωσαν το όνομα **Απόστολος**.

Ο **Ευάγγελος Βρέκος** και η σύζυγός του Δήμητρα Κελεπούρη, στις 19 Αυγούστου, βάπτισαν το πρώτο παιδί τους και του έδωσαν το όνομα **Αναστάσιος**.

Ο **Νικόλαος Τράντος** και η σύζυγός του Μαρία βάπτισαν το αγοράκι τους και του έδωσαν το όνομα **Ευάγγελος**

Γάμοι:

Στις 30/7 στον Ι.Ν. Αγ. Παρασκευής έγινε ο θρησκευτικός γάμος του **Φώτη Κωτσαριδή** και της συζύγου του (από πολιτικό γάμο) **Μόνικας Μπορντέα**. Μετά το γάμο βάπτισαν το δεύτερο παιδί τους. Το όνομα του νεοφώτιστου **Ευάγγελος**.

Η **Αντιγόνη Χρ. Γριβέλλα** και ο **Νίκος Τσαβαλίας** τέλεσαν τους γάμους τους στις 23/7 στον Ι. Ν. Αγίου Αθανασίου στο Καλλιθέρο.

Ο **Φίλιππος Ιωαν. Κελεπούρης** και η **Δέσποινα Αθ. Καρατάση** τέλεσαν τους γάμους τους στις 20/8 στα Τρίκαλα.

Στις 28/8 στην Παναγία Παλιοζωγλοπίου έγινε ο θρησκευτικός γάμος του **Βασίλη Καρλάφτη** και της συζύγου του (από πολιτικό γάμο) **Αδαμαντίας Δρίζη**. Μετά το γάμο βάπτισαν το παιδί τους. Το όνομα του νεοφώτιστου **Ηλίας**

Θάνατοι:

Αγαθή Τσουτσουρα. Απεβίωσε προ μηνός και ενταφιάστηκε στη Λάρισα.

Κώστας Τσιότρας. Απεβίωσε στη Θεσσαλονίκη, όπου διέμενε, στις 16/7/2011.

Ελένη Κοντακισή, ετών 76. Απεβίωσε στις 14 Αυγούστου και ενταφιάστηκε στο Καλλιθέρο.

Κωνσταντία Ζαχαρή, ετών 75. Απεβίωσε στις 14 Ιουνίου και ενταφιάστηκε στη Ραχούλα.

Γεώργιος Καλαμάρας, ετών 95. Απεβίωσε στις 28 Αυγούστου και ενταφιάστηκε στο Κούτσουρο.

Παρακαλούμε θερμά τους απανταχού χωριανούς μας, όταν έχουν κάποιο κοινωνικό γεγονός (γέννηση, βάπτισμα, γάμο, επιτυχία κλπ.) να ενημερώνουν κάποιο μέλος του Δ.Σ. ή μέλος της Συντακτικής Επιτροπής αποστέλλοντας -αν υπάρχει- και σχετική φωτογραφία, προκειμένου να το δημοσιεύουμε στα "Ζ.Χ."

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΑ Ζ.Χ.

Απόστολος Θ. Βρέκος	20	Βασιλική Σουλιώτη - Μεσδαντή	20
N. Παγώνης & Δέσποινα Κορκόντζελου	20	Γιώργος Χρ. Καραγεώργος	20
Κώστας Δερματάς	20	Κρύστα Δημητρίου	30
Χρήστος Κ. Βούλγαρης	10	Κώστας Ε. Καραγεώργος	60
Προκόπης Ρίζος	20	Αγαμέμνονας Γ. Κατσιούλας	30
Θωμάς Κομπούρας	20	Φιλώ Παπασωτηρίου	50
Ελένη Θ. Κομπούρα	20	Βασίλης Τσιούκης	20
Θεοδώρα Δήμου - Σμυρνή	30	Βασίλης Κίσσας	25
Δάφνη Δήμου - Ανυφαντή	15	Γιώργος Β. Κίσσας	15
Αναστάσιος Ζαχαρή	20	Νίκη Χα Ι. Βολιώτη	20
Αριστείδης Ζαχαρή	50	Χρήστος Κ. Γριβέλλας	40
Θωμάς Ρεντίνας	20	Αθανάσιος Παπαγεωργίου	50
Αθανάσιος Ράπτης	20	Ροζέτα Κατσιούλα	30
Βαγγέλης Χαραλαμπίκος	20	Κων/νος Γ. Κατσιούλας	20
Κων/νος Ι. Θεάκος	20	Τράντος Ευάγγελος	20
Ιωάννης Γ. Θεάκος	50	Τσιάκης Αναστάσιος	50
Γεώργιος Κορκόντζελος	20	Τσιούκης Ηλ. Κων/νος	25
Βασιλική Οικονομίδου	20	Τσιούκη Ηλ. Φρειδερίκη	25
Θωμάς Γριβέλλας	30	Κατσαρός Βασίλης	15
Δημήτριος Κίσσας	30		

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟΝ Μ. Σ. ΡΑΧΟΥΛΑΣ ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΑΓΑΠΗΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

- Ο **Απόστολος Ι. Κατσιούλας** πρόσφερε εις μνήμην του πατέρα του **Ιωάννη Α. Κατσιούλα** το ποσό των 100€.
 - Ανώνυμος πρόσφερε εις μνήμην προσφιλούς του προσώπου το ποσό των 20€.
- Προς τα Μέλη του Συλλόγου και τους Συνδρομητές της εφημερίδας Ζ.Χ.

Αγαπητοί συγχωριανοί και φίλοι του χωριού μας,

Τα μοναδικά έσοδα του Συλλόγου είναι οι εισφορές των μελών μας και των συνδρομητών της εφημερίδας.

Για την απρόσκοπτη έκδοση της εφημερίδας και τη λειτουργία του Μορφωτικού Συλλόγου παρακαλούμε να μη ξεχνάτε την οικονομική συνδρομή σας ή ενίσχυση.

Χρήματα μπορείτε να δίνετε στα μέλη του Δ.Σ. και της Συντακτικής Επιτροπής της εφημερίδας ή να καταθέτετε στο λογ/σμό 368/558733-64 της Εθνικής Τράπεζας αφού δηλώσετε το όνομά σας.

Ε δ ώ χ ε η ά μ ε

Πάει κάποιος σ' έναν ωτορυνολαρυγγολόγο, και του λέει:

- Γιατρέ, η γυναίκα μου, έχει μεγάλο πρόβλημα με την ακοή της.

- Δηλαδή;

- Δεν ακούει, όταν της μιλάω.

- Θα πάτε στο σπίτι σας και θα της μιλήσετε από διάφορα σημεία του

σπιτιού σας, για να δούμε πόσο σοβαρό είναι το πρόβλημά της.

Πάει λοιπόν στο σπίτι, ανοίγει την πόρτα και βλέπει ότι η γυναίκα του, είναι στην

κουζίνα. Της λέει λοιπόν:

- Αγάπη μου, τι καλό θα φάμε σήμερα;

Καμία απάντηση από τη γυναίκα του. Πάει λίγο πιο κοντά:

- Αγάπη μου, τι καλό θα φάμε σήμερα;

Σιωπή. Ωχ, σκέφτεται ο τύπος, έχει μεγαλώσει το πρόβλημα!

Πάει πιο κοντά:

- Αγάπη μου, τι καλό θα φάμε σήμερα;

Καμία απάντηση. Πάει λέει, κουφάθηκε τελείως! Πάει αγανακτισμένος,

ακριβώς πίσω από το σβέρκο της και της λέει:

- Αγάπη μου, τι καλό θα φάμε σήμερα;

Και τότε γυρνάει η γυναίκα του και του λέει:

- Κοτόπουλο, βρε βλάκα. Τέσσερις φορές σου το είπα!!!

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΡΑΧΟΥΛΑΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΤΣΙΟΥΛΑΣ

ΕΔΡΑ

ΡΑΧΟΥΛΑ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

ΚΩΔΙΚΟΣ: 4171

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

Γεώργιος Κατσιούλας τηλ. 6976777462

Λάμπρος Α. Γριβέλλας τηλ. 2441020480

Βασίλης Χ. Καραγιάννης τηλ. 2441020592

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

ΡΑΧΟΥΛΑ 43100 ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ
Μ. Αλεξάνδρου 10 - τηλ. 2441020257

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν
κατ' ανάγκη τις απόψεις της εφημερίδας

Αινίγματα

Ίσιο είναι σαν κερί, κι η φωνή του
βροντερή.

ικζφθοι ο_

Πίσω απ' άσπρο φράχτη κόκκινο
σκυλί γαβγίζει.

διλλορ ρι ιοκ ρορφλ η

Ανεβαίνει, κατεβαίνει, κι ο γιατρός
μας μπαίνει βγαίνει.
οδ_ιηρ_ηδ_η ο_

Φύλλα κρατάει μα δέντρο δεν είναι,
την σκέψη μετράει κεφάλι δεν είναι,
και αν άψυχο είναι συνήθως μιλάει
γιατί στο κορμί του τα λόγια κρατάει.
ο_η_ηβ_η ο_

ΣΤ' Αλώνια του χωριού

Συνέχεια από την 1η σελ.

γίνεται πιο σύντομα, μη χαλάσει ο καιρός και καταστραφεί η σοδειά. Τρία δεμάτια από κάθε μεριά και μια πέτρα εφεδρική, για να τοποθετηθεί αναλόγως, αν γείρει το φόρτωμα. Ατέλειωτο πηγαινέλα ολημερίς μέσ' από μονοπάτια και χαντάκια και να 'χεις το νου σου

Αλωνισμός με άλογα

μην πιαστούν τα δεμάτια στους θάμνους και τιναχτεί το σιτάρι. Τελοσπάντων, κάποτε τελείωνε κι αυτό το βάσανο και το σιτάρι γινόταν θυμωνιά κοντά σε κάποιο από τα πολλά αλώνια του χωριού.

"Χέσ'κι η φοράδα στ' αλώνι"

Πριν από τον πόλεμο του '40 αλωνιστική μηχανή δεν ερχόταν στο χωριό. Αναγκαστικά το θερισμένο σιτάρι συγκεντρωνόταν στ' αλώνια του χωριού, που ήταν αρκετά και βρίσκονταν σε υπερυψωμένες τοποθεσίες, ώστε να τα πιάνει το βραδινό αεράκι που κατέβαινε από το βουνό. Εμείς αλωνίζαμε τότε στο αλώνι του Πάνου που ήταν στο βορειότερο μέρος του χωριού και του Ραφτομαχαλά και τότε στο αλώνι του Πατσιούρη. Υπήρχαν και αλώνια στρωμένα με πλάκα, τα πετράλωνα, τα "μαρμαρένια αλώνια" των ακριτικών τραγουδιών, αλλά τα αλώνια του χωριού μας τα περισσότερα είχαν δάπεδο χωμάτινο και, για να μη χωματίζεται το σιτάρι, οι γυναίκες άλειβαν την επιφάνεια του αλωνιού με κοκκινόχρωμα ανάμεικτο με βουνιά αγελάδας.

Αφού λύνονταν τα δεμάτια και απλωνόταν το θερισμένο σιτάρι ομοιόμορφα στο αλώνι, άρχιζε ο αλωνισμός. Οι χωριανοί μας αλώνιζαν, κατά κανόνα, με τη δοκάνη, που

Κοσκίνισμα με το δερμόνι

την έσερναν ένα ή δύο μουλάρια ή άλογα. Η δοκάνη που χρησιμοποιούσαν είχε μεταλλικά δόντια, υπήρχαν όμως και δοκάνες με δόντια από σκληρή πέτρα (στουρνάρι). Έξευαν τα ζώα στη δοκάνη, αφού πρώτα τους περνούσαν φίμωτρο για να μην απασχολούνται με τη βοσκή, καθόταν επάνω και ο αλωνι-

στής για βάρος και, καθώς το καμουτσίκι σφύριζε στον αέρα, τα ζώα έσερναν τη δοκάνη με αρκετή ταχύτητα κυκλικά στο αλώνι, αμέτρητες ώρες, συνήθως από το πρωί ως αργά το απόγευμα, ώσπου να ξεχωρίσει το σιτάρι από το άχυρο. Εμείς τα παιδιά τρελαινόμασταν ν' ανεβούμε στη δοκάνη για μερικές βόλτες!

Υπήρχαν όμως και περιπτώσεις που ο αλωνισμός γινόταν με τα πόδια των αλόγων. Εκείνο το αλώνι είχε στο κέντρο του ένα στερεό στύλο, απ' όπου δένονταν τα ζώα, έτσι ώστε το μήκος του σκιοιού να ισούται με την ακτίνα του αλωνιού, περίπου δέκα μέτρα. Έδεναν από το στύλο 3-4 ζώα και τα βιάζαν με το καμουτσίκι να γυρίζουν στο αλώνι, έτσι, ώστε με το ποδοβολητό τους να χω-

Λίχνισμα με καρπολόι

ρίζουν το καρπό και να συντρίβουν την καλαμιά. Τέτοια ζώα είχαν συνήθως οι σαρακατσάνοι, που αυτή την εποχή βρίσκονταν στα βουνά και κατέβαιναν στ' αλώνια, με αμοιβή σε σιτάρι.

Αφού τελείωνε ο αλωνισμός, ξεζεύονταν τα ζώα και αφήνονταν ελεύθερα για να ξεκουραστούν από την κοπιαστική δουλειά. Νέο βάσανο για τους νοικοκυραίους άρχιζε τώρα. Το αλωνισμένο σιτάρι έπρεπε να συγκεντρωθεί σε σωρό (λαμνί) στο κέντρο του αλωνιού. Αυτή η εργασία γινόταν με ειδικά ξύλινα φτυάρια και συμπληρωνόταν με σκούπισμα, το οποίο γινόταν με φρόκαλα (είδος κατάλληλου χόρτου που φρόντιζαν να έχουν συλλέξει από πριν). Είναι περιττό να σημειώσουμε ότι σε όλες αυτές τις εργασίες του αλωνισμού λάβαινε μέρος όλη η οικογένεια: μικροί μεγάλοι, παιδιά σκυλιά!

Τώρα πλέον, ερχόταν η ώρα της ξεκούρασης. Η οικογένεια συγκεντρωνόταν κάτω από τη σκιά ενός δέντρου, απολάμβανε το δροσερό σκορδάρι, δροσιζόταν, και οι μεγάλοι ξάπλωναν στη σκιά, ως το βραδάκι. Όλων η προσοχή ήταν στραμμένη προς το βουνό, τότε θα φυσήξει ν' αρχίσουν το λίχνισμα. Με το πρώτο φύσημα του αέρα, συναγερμός! Τα ξύλινα φτυάρια πετούσαν στον αέρα το αλωνισμένο σιτάρι, κι εκείνος άφηνε το βαρύ καρπό να πέσει κάθετα, ενώ παράσερνε το ελαφρό άχυρο δυο τρία μέτρα πιο πέρα. Αυτή η πολύ κοπιαστική εργασία συνεχιζόταν ως τα μεσάνυχτα κι ακόμα πιο αργά, ώσπου να λιχνιστεί όλο το λαμνί. Για τη νοικοκυρά υπήρχε εργασία και την επόμενη μέρα. Έπρεπε να κοσκινίσει με ειδικό κόσκινο,

το δερμόνι, τα σκίβαλα. Αυτά ήταν αδύναμοι σπόροι, ανάμεικτοι με άγανο, που έπεφταν μεταξύ σπαριού και άχυρου. Με το κόσκινο ξεχώριζε όσο σιτάρι ήταν δυνατό και το υπόλοιπο γινόταν τροφή για τις κότες.

Οι εργασίες του αλωνισμού κρατούσαν από 10 ως 15 μέρες, γιατί ένας μέσος νοικοκύρης είχε να κάμει 4 και 5 αλώνια. Ήταν ίσως η πιο κοπιαστική εργασία του γεωργού που απασχολούσε όλη την οικογένεια, γι' αυτό και την παρομοίαζαν με τον τρύγο, ακόμα και με τον πόλεμο: "Θέρος, τρύγος, πόλεμος". Ούτε φαίνεται υπερβολική η κυπριακή παροιμία που λέει: "Βόδι να μην αλώνιζε, κόρη να μην εγέννα, και νιος να μην εθέρριζε, ποτέ του δεν εγέρνα".

Η μεταφορά του καρπού γινόταν με τα ζώα. Σ' αυτό δεν κουράζονταν και πολύ, γιατί οι νοικοκυραίοι που έπαιρναν στ' αλώνια το ψωμί της χρονιάς μετριόνταν στα δάχτυλα του ενός χεριού. Ο πολύς κόσμος είναι ζητήμα αν έπαιρνε το ψωμί 3-4 μηνών. Από εκεί και πέρα το λόγο είχε το καλαμπόκι. Μεγάλος μπελάς ήταν η μεταφορά του άχυρου στον αχυρώνα. Αυτό μεταφερόταν με τα βριζόνια. Τα βριζόνια ήταν μεγάλα δικτυωτά που τα γέμιζαν με άχυρο, το συμπιέζαν όσο μπορούσαν και τα φόρτωναν στο ζώο, ένα από κάθε μεριά. Αργότερα χρησιμοποίησαν ορθογώνιες ξύλινες κατασκευές σε σχήμα μπάλλας και μετά τον πόλεμο μηχανές που λειτουργούσαν με την ανθρώπινη δύναμη (μανέλα).

Αφού τελείωναν όλες οι παραπάνω εργασίες, μπρος πίσω του Αϊλιά (20 Ιουλίου), άρχιζε η μεταφορά των οικογενειών - συνήθως γέροντες και παιδιά - στο Παλιοζωγλόπι για κρύο νερό!

Ιστορίες των ...αλωνιών Η μανιά και οι "καλότυχες"

...Ήταν το '45, θέλεις το '46, Αλωνάρης μήνας και η οικογένεια όλη -παιδιά, σκυλιά- μια βδομάδα τώρα παιδευόταν νυχτόημερα στ' αλώνια. Ήταν ο καιρός που αλωνίζαμε με τη δοκάνη. Το απογευματάκι, αφού τελείωσε ο αλωνισμός και το σιτάρι μαζεύτηκε λαμνί στη μέση του αλωνιού, περίμεναν να φυσήξει από το βουνό για το λίχνισμα. Αν και το αλώνι βρισκόταν στην κορφή ου λόφου, στου Πατσιούρη, μόνο σαν νύχτωσε καλά, άρχισε κάπως να φυσάει...Άρχισαν οι μεγάλοι το λίχνισμα, που κράτησε ως τις πρωινές ώρες. Εμάς των παιδιών μας έστρωσαν παράμερα και μας άφησαν να κοιμηθούμε με συντροφιά τη μανιά μας, πού να κλείσουμε όμως μάτι, μ' εκείνο το ανεπαίσθητο νυχτερινό αεράκι να μας δροσίζει τα μάγουλα, με τους περιέργους θορύβους της νύχτας και τ' αστέρια να κλαίνε χαμηλωμένα όσο ποτέ στον ουράνιο θόλο.

Ρωτούσαμε τη μανιά για το ένα και για τ' άλλο, ώσπου μας βαριόταν.

-Πλαιάσι τώρα, πέρασι η ώρα, μας έλεγε.

-Δε μπορώ, μανιά, δε νυστάζω.

-Κλείσι τα μάτια κι μέτρα προβατάκια, έλεγε εκείνη.

Μήτε προβατάκια, μήτε κατσικάκια, μήτε τίποτα! Τα μάτια ορθάνοιχτα. Τι να κάμει κι εκείνη, άρχιζε τις διηγήσεις για φαντάσματα και νεράιδες, κι αντί να μας ησυχάσει, μας αγρίευε περισσότερο.

Τελοσπάντων, μόλις άρχισε να μας παίρνει ύπνος, ακούσαμε απόκοσμες διακεκομμένες μελωδίες να έρχονται από ψηλά, πάνω από τη Φραγκομαγούλα. Υποθέτω ότι κάποιος τσοπάνης έπαιζε τη φλογέρα του καθώς ξενυχτούσε τα γίδια στο σκάρο ή ίσως ο αέρας να έφερνε ως εμάς τον απόηχο κάποιας λαϊκής κομπανίας από γειτονικό χωριό. Η μανιά όμως δε μας άφηνε περιθώρια για τέτοιες εξηγήσεις:

-Σκιπαστείτι, μας λέει, κι τσιμουδιά!

-Τι είναι, μανιά; ψελίσαμε.

-Οι καλότ(υ)χες, απαντάει, χορεύουν στη ράχη!

-Και πότε θα φύγουν;

-Δε θ' αργήσουν. Από ένα χορό κι κάθι ράχη, όσο να τ' πάρει η αυγή...

-Και πού πηγαίνουν την αυγή;

-Σκιπαστείτι τώρα κι τσιμουδιά, είτε επιταχτικά η μανιά. Ούλα θέλτι να τα ξέρπι Ισκαριώτες!

Προφανώς, ως εκεί έφταναν οι γνώσεις της μανιάς μας για τις νεράιδες και μ' αυτόν τον εύσχημο τρόπο απόφευγε την παραπέρα συζήτηση.

Στ'αλώνια, το 1897

Μετά το "άτυχο" πόλεμο του 1897, οι Τούρκοι κατέλαβαν τη Θεσσαλία, η οποία είχε απελευθερωθεί πριν από 16 μόλις χρόνια (1881). Το Μάη του ίδιου έτους ένα τμήμα τουρκικού στρατού στρατοπέδευσε και στο Ζωγλόπι και, κατά την προσφιλή συνήθεια των Τούρκων, η πρώτη ενέργειά τους ήταν να αποδεκατίσουν τα εισοδήματα των κατοίκων.

Όταν ο παππούς μου Σωτήρης αλώνισε το λιγοστό σιτάρι του, ένας τούρκος τσαούσης (λοχίας) περίμενε όλη τη νύχτα να λιχνιστεί το σιτάρι για να το αποδεκατίσει. Ο παππούς, κατά τα λεγόμενα της μανιάς μου, τον πότισε πολύ τσίπι(ου)ρο, ο λοχίας μέθυσε και κοιμήθηκε βαριά. Τότε ο παππούς μετάφερε το περισσότερο σιτάρι και το έκρυψε μέσα στα κέδρα. Όταν ξύπνησε το πρωί ο λοχίας δεν κατάλαβε τίποτα, σαν είδε όμως μικρό το σωρό, είπε:

-Δεν έβγαλες τίποτα, φουκαρά, κρίμα στον κόπο σου!

Παροιμίες για τ' αλώνια

«Χέσ(στη) κε η φοράδα στ' αλώνι!»

Λέγεται για κάτι ασήμαντο που μεγαλοποιείται. Η φοράδα βέβαια ύστερα από το πολύωρο γύρισμα στ' αλώνι φυσικό ήταν κάποια στιγμή να αποδεύσει. Οι νοικοκυραίοι απομάκρυναν αμέσως την κόπρο για να μη διασκορπιστεί στο σιτάρι και ... "ούτε γάτα ούτε ζημιά".

ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΘΕΡΙΝΕΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ

Συνέντευξη από τη σελ. 1

δασκαν κατά προτίμηση οι δασκάλες του σχολείου. Το έργο τότε των δασκάλων δεν το έκριναν μόνο οι επιθεωρητές αλλά και οι γονείς των μαθητών καθώς και ολόκληρο το χωριό.

Για την Κυριακή των εξετάσεων προηγούνταν εντατική σχολική εργασία για να ετοιμασθούν τα ποιήματα, τα διάφορα σκετς και τα τραγούδια τα οποία θα παρεμβάλλονταν μεταξύ ποιημάτων και σκέτς. Την Κυριακή όλα ήταν έτοιμα, όλα ήταν στην εντέλεια.

Ο θερισμός ήταν στο αποκορυφώματα του και οι μεγάλοι με το δρεπάνι στο χέρι έδιναν τη μάχη της σοδειάς κάτω από τον καυτό καλοκαιριάτικο ήλιο. Την ημέρα όμως των εξετάσεων γίνονταν ανακωχή για να μπορέσουν οι μεγάλοι να παρακολουθήσουν τη σχολική γιορτή τα δε δρεπάνια να ξεκουραστούν λιγάκι.

Η Κυριακή των διακοπών έμοιαζε σαν μικρό πανηγύρι που θα γινόταν στο σχολικό προαύλιο, μετά τη Θεία λειτουργία, και ήταν εκεί όλο το χωριό και όλες οι ηλικίες. Οι γονείς να καμαρώσουν τα παιδιά τους απαγγέλλοντας ποιήματα ή παίρνοντας μέρος στα σκέτς. Οι παππούδες για να δουν τα εγγόνια τους που αποτελούσαν τη διαδοχή αυτών. Θείες και θείοι και γενικά όλοι οι χωριανοί είχαν κάποιον να καμαρώσουν. Άλλωστε όλο το χωριό ήταν τότε μια μεγάλη οικογένεια.

Μετά την τέλεση της γιορτής ο μαθητόκοσμος θα συγκεντρωνόταν την άλλη ημέρα για να ακούσει τα αποτελέσματα των εξετάσεων και να πάρουν τα ενδεικτικά και απολυτήρια, όσοι είχαν προαχθεί. Μετά σκόρπιζαν στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα και το σχολείο έμεινε βουβό και άδειο μέχρι την έναρξη της νέας σχολικής χρονιάς.

Για την έκτη τάξη που απολύονταν η ημέρα αυτή αποτελούσε πραγματικά ένα σημαντικό σταθμό στη ζωή τους γιατί, για το σύνολο αυτών, τέλειωνε ο κύκλος της μάθησης και άρχιζε ο βιοποριστικός αγώνας. Τότε ελάχιστα παιδιά πήγαιναν στο γυμνάσιο για συνέχιση των σπουδών.

Στη καθιερωμένη ομιλία του διευθυντή του σχολείου επί τη λήξη των μαθημάτων γινόταν παραινήσεις προς τους αποφοιτήσαντες μαθητές και ευχές για μια καλή σταδιοδρομία στη ζωή τους. Πολλές φορές μαθητές και κυρίως μαθήτριες που τελείωναν το σχολείο ξεσπούσαν σε κλάματα διότι τελείωνε η ανέμελη και ξέγνοιαστη σχολική ζωή και άρχιζε πλέον ο σκληρός αγώνας της βιοπάλης.

Μετά τη λήξη των μαθημάτων ο παιδόκοσμος χάνονταν από την πλατεία για όλο το διάστημα των διακοπών και σπάνια μπορούσε να συναντήσει κάποιο φίλο σου. Απασχόληση του καλοκαιριού για μας τα παιδιά ήταν η βοσκή των οικόσιτων γιδών στο πανέμορφο και δροσερό Παλιοζωγλόπι που παρακαλούσαμε να μην τελειώσει αυτό το θεσπέσιο καλοκαίρι.

Κάποτε ήρθε και η σειρά μας να αποχαιρετήσουμε το σχολείο για πάντα. Την ημέρα αυτή στεναχωρήθηκα και λυπήθηκα πολύ, αν και θα συνέχιζα τη φοίτηση μου στο γυμνάσιο. Το δημοτικό σχολείο αποτελεί το βασικό σταθμό της μάθησης μέσα στο οικογενειακό περιβάλλον που όλα τα φροντίζουν οι άλλοι. Στο γυμνάσιο πέρα απ το διάβασμα είχαμε και άλλες φροντίδες όπως το φαγητό, το άναμμα του τζακιού, το ετοιμάσμα του κρεβατιού, και πολλά άλλα. Στα πρώτα χρόνια μας έλειπε πολύ η οικογενειακή θαλπωρή, το ζεστό σπίτι και το χωριό.

Στο γυμνάσιο περάσαμε δύσκολα χρόνια με την κατοχή που τότε έκλεινε και τότε άνοιγε και δυσκολότερα ήταν τα χρόνια του εμφύλιου πολέμου.

Η τύχη το έφερε να γίνω δάσκαλος και να τοποθετηθώ σε ένα ορεινό χωριό των Χασίων κοντά στα σύνορα των Γρεβενών. Τα χωριά ακόμη δεν είχαν αναρρώσει από τις πληγές του εμφύλιου και πολλά σχολεία ήταν κατεστραμμένα. Το σχολικό κτίριο δεν ήταν ακόμη έτοιμο και γω για σχολική αίθουσα είχα το εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής που βρίσκονταν στις κορυφές του χωριού. Παρά ταύτα νέος και ενθουσιασμένος από το επάγγελμα το οποίο ο ίδιος επέλεξε δεν απογοητεύτηκα και δεν απελπίστηκα παρά τις τόσες δυσκολίες που συνάντησα στα πρώτα βήματά μου. Τη νεότητα τίποτα δε τη φοβίζει, τίποτα δεν τη πτοεί, τίποτα δεν τον απογοητεύει και τίποτε δεν την αποθαρρύνει. Είχαμε όλοι τότε οι ευρισκόμενοι στο επάγγελμα αυτό ότι θα δημιουργήσουμε μια άλλη Ελλάδα και ένα άλλο κόσμο, πιο ανθρώπινο. Ριχτήκαμε με τα μούτρα στη δουλειά πρωί και απόγευμα μάθημα και το βράδυ άλλες δύο με τρεις ώρες νυχτερινό σχολείο.

Διορίστηκα δύο περίπου μήνες πριν το τέλος του σχολικού έτους. Θυμάμαι ήταν η Κυριακή των εξετάσεων στις 27 Ιουνίου. Δηλαδή το αργότερο που θα μπορούσαν να γίνουν. Με φιλότιμο και κόπο ετοιμάσαμε με τον άλλο συνάδελφο που βρήκα στο χωριό τη σχολική γιορτή που έγινε στο προαύλιο της εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου που βρίσκονταν στο κέντρο του χωριού και τη χρησιμοποιούσε για σχολική αίθουσα ο άλλος δάσκαλος.

Την ημέρα αυτή γνώρισα το σύνολο των κατοίκων και τους γονείς των μαθητών. Τις άλλες ημέρες το χωριό έλειπε στις δουλειές και έμοιαζε έρημο και μόνο στα διαλείμματα και όταν οι μαθητές αναχωρούσαν για τα σπίτια τους ζωντάνευε το χωριό.

Ο ενθουσιασμός, η προσπάθεια και το φιλότιμο είχαν ως αποτέλεσμα την οργάνωση μιας λαμπρής σχολικής γιορτής. Το σύνολο των παιδιών απήγγελεν ποιήματα, έπαιζαν σκετς και κω-

μωδίες, τραγούδισαν διάφορα τραγούδια και οι γονείς χειροκροτούσαν τα παιδιά τους. Πολλά ποιήματα προκαλούσαν με το περιεχόμενο τους το γέλιο αλλά και ο τρόπος που τα απήγγελε ο κάθε μαθητής. Δε θα ξεχάσω ποτέ ένα μικρό μαθητή γεροδεμένο και ζωηρό ο οποίος είχε το ποίημα η «μηλίτσα» που το είχε το αλφαβητάρι. Ο Θανάσης, έτσι τον έλεγαν τον μαθητή, ήταν βροντώδης και όταν το απήγγελε έβαζε όλα τα δυνατά του και οι φλέβες από το λαϊμό του πετάγονταν προς τα έξω. Ο τρόπος που το απήγγελε ο Θανάσης προκαλούσε το γέλιο αλλά και τον ενθουσιασμό των συμμαθητών του οι οποίοι άρχιζαν το χειροκρότημα μόλις ο Θανάσης άρχιζε την απαγγελία. Στο τέλος ένας μαθητής της έκτης που απολύονταν απήγγελε το ποίημα «αποχαιρετισμός στο σχολείο» και η γιορτή έκλεισε με τον Εθνικό Ύμνο.

Τις πρώτες σχολικές διακοπές τις περίμενα και γω με λαχτάρα μικρού παιδιού. Το πρόβλημα ήταν η διατροφή και οι συνθήκες διαβίωσης. Το χωριό και οι κάτοικοι ήταν απλοί και συμπαθείς. Το δάσκαλο τον τάζαν τα παιδιά με τη σειρά. Οι γονείς των παιδιών έλειπαν στη δουλειά. Γενικά ήταν φτωχοί άνθρωποι και πάρα πολύ φιλότιμοι που δεν είχαν και άλλο να προσφέρουν για φαγητό παρά αυγά βραστά ή τιγανητά. Τα μαγαζιά κι αυτά την ημέρα ήταν κλειστά και μόνο το απόγευμα άνοιγαν. Τα είδη μπακαλικής ήταν ελάχιστα και δεν μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις διατροφικές μας ανάγκες.

Φεύγοντας άφησα τα παιδιά του σχολείου σ ένα καλό επίπεδο εμφάνισης και καθαριότητας. Μόλις έγιναν οι διακοπές τα παιδιά εξαφανίστηκαν λες και μεταφέρθηκαν κάπου μακριά. Τότε τα παιδιά του σχολείου, μετά τις εξετάσεις, ρίχνονταν στη παραγωγή Βοηθούσαν ανάλογα με την ηλικία τους το σπίτι. Άλλα πήγαιναν στα κοπάδια και είχε αυτό το χωριό μεγάλη κτηνοτροφία από γίδια και πρόβατα. Άλλα βοηθούσαν στη μεταφορά του σιταριού στ' αλώνια, άλλα το πότισμα των κήπων και γενικά σε διάφορες αγροτικές δουλειές. Το Φθινόπωρο όταν γύρισα στο ίδιο χωριό δυσκολεύτηκα κάπως να τα γνωρίσω. Τα αγόρια ήταν ακούρευτα μαυρισμένα στο πρόσωπο και αδύνατα. Οι δουλειές και ο ήλιος του καλοκαιριού τα παράλλαζε και τα έκανε «χαροπούλια».

Φεύγοντας από την Αγναντιά ξανάσανα κάπως γιατί έφαγα φαγητά της εποχής και κυρίως φαγητά με το κουτάλι τα οποία στερήθηκα απολύτως αυτό το δίμηνο. Στο χωριό βρήκα πολλές αγροτικές δουλειές όπως ο αλωνισμός και η παράδοση του σιταριού στην ΕΑΣ Καρδίτσας. Τον Αύγουστο ανεβήκαμε οικογενειακώς στο Παλιοζωγλόπι κα απολαύσαμε τα καλά του καλοκαιριού, τα αγαθά και τις ομορφιές του Παλιοζωγλοπίου.

Οργανώναμε τότες εκδρομές σε διάφορες όμορφες τοποθεσίες του βουνού. Ίταμος μαζί με άλλους συναδέλφους του χωριού, πήγαμε και απολαμβάναμε τα κρύα νερά. Δεν έπαυαν και οι συζητήσεις σε διάφορα παιδαγωγικά και διδακτικά θέματα. Η επιμόρφωση ήταν ένας από τους στόχους μας και ο εφοδιασμός με βιβλία ήταν απαραίτητος.

Από την ημέρα του διορισμού και μετά πολύ νερό κύλησε στο αυλάκι του διδασκαλικού επαγγέλματος και η αισιοδοξία για μια καλύτερη εκπαίδευση δε μας εγκατέλειψε τουλάχιστον στις πρώτες δύο δεκαετίες.

Σιγά, σιγά η κατάσταση άρχισε να αλλάζει με τους μετανάστες στη Γερμανία και Σουηδία κυρίως. Εκατοντάδες χιλιάδες έλληνες και ελληνίδες, νέοι στην ηλικία έφυγαν για τις φάμπρικες τις Γερμανίας. Τα χωριά δέχτηκαν το δεύτερο κτύπημα. Η ύπαιθρος άρχισε να αδειάζει και ο κόσμος να μεταναστεύει στο εσωτερικό και εξωτερικό για μια καλύτερη τύχη ζωής. Τα σχολεία άρχισαν να συρρικνώνονται από άποψη αριθμού μαθητών. Έτσι φτάσαμε στο κλείσιμο των σχολείων μερικών οικισμών.

Το κακό γενηκεύθηκε για τα ορεινά και ημιορεινά σχολεία και αργότερα χτύπησε την πόρτα και των μικρών πεδινών χωριών. Ποιος μπορούσε να φανταστεί ότι το σχολείο του χωριού μας με τους 150 και πλέον μαθητές θα έκλεινε και η πλατεία θα έμεινε βουβή απ τις φωνές του μαθητόκοσμου. Τα σχολεία τώρα έμειναν κλειστά και τα διδακτήρια άλλαξαν χρήση. Κάποτε τα σχολεία ήταν κλειστά μόνο στη περίοδο των διακοπών και το χωριό ανυπομονούσε τότε θα ανοίξουν για να ξανάζωντανέψει η πλατεία και στα διαλείμματα να γεμίσει από αθώες, γλυκές παιδικές φωνές. Το κλείσιμο των σχολείων ούτε καν μπορούσα να το διανοηθώ.

Φεύγοντας από την υπηρεσία μου έπειτα από 35 και πλέον χρόνια υπηρεσίας αισθάνθηκα σαν προδομένος και ήμουν πικραμένος,κολιασμένος, και απογοητευμένος διότι άφησα πίσω μου μια εκπαίδευση όχι αντάξια των προσδοκιών μου.

Για μένα μου έμειναν μόνο οι έντονες αναμνήσεις από τη διδασκαλική μου ζωή, έντονες και γλυκές αναμνήσεις από τις σχολικές διακοπές τις οποίες χαιρόμουν και εγώ σαν μεγάλος μαθητής και το ωρολόγι του χεριού μου το οποίο το αγόρασα με τους πρώτους μισθούς μου και το έδωσα και αυτό σε συνταξιοδότηση και που με το τικ-τακ κατέγραψε το μεγαλύτερο κομμάτι της ζωής μου.... περασμένα μεγαλεία και διηγώντας τα να κλαίς.

Η Ιστορία της μάχης του Παπαμιχάλη

Πολλά έχουν γραφεί τελευταία σχετικά με τις αψιμαχίες μεταξύ Σπινασιωτών και Ζωγλοπιτών το 1914, διεκδικώντας αμφότεροι την τοποθεσία Παπαμιχάλη. Τα "Ζωγλοπιτικά Χρονικά" μεταφέροντας διηγήσεις παλαιότερων που έλαβαν μέρος στις αψιμαχίες έγραψαν ότι η πλαγιά του Παπαμιχάλη ήταν περιοχή του Ζωγλοπίου την οποία διεκδικούσαν οι Σπινασιώτες. Κατά τις αψιμαχίες οι 5-6 Ζωγλοπίτες έτρεψαν σε φυγή τους Σπινασιώτες αλλά μετά από προδοσία οι Ζωγλοπίτες συνελήφθησαν και φυλακίστηκαν στις φυλακές Καρπενησίου για 6 μήνες. Όσο για την πλαγιά του Παπαμιχάλη αφ' ενός λόγω της μορφολογίας του εδάφους (η πλαγιά βλέπει προς τη Σπινάσα), αφ' ετέρου λόγω της μη περαιτέρω διεκδίκησής της από την κοινότητα Ραχούλας και για έναν επί πλέον λόγο ότι την περίοδο εκείνη υπουργός γεωργίας ήταν Ευρυτάνας, παραχωρήθηκε τελικά στη Σπινάσα.

Τα "Χρονικά της Νεράιδας-Δολοπών" μεταφέροντας διηγήσεις και γραφόμενα Σπινασιωτών έγραψαν ότι η περιοχή ανήκε στη Σπινάσα. Οι Ζωγλοπίτες, έγραψαν, εκμεταλλευόμενοι την καλοσύνη και την μεγαλοψυχία των Σπινασιωτών που τους δέχονταν στην περιοχή τους να βόσκουν τα κοπάδια τους και να καλλιεργούν τις πλαγιές του Παπαμιχάλη, στο τέλος ήθελαν να την οικειοποιηθούν. Έτσι 20 και πλέον Σπινασιώτες ενεπλάκησαν με τους 5-6 Ζωγλοπίτες και ως άλλοι Κατσαντωναίοι (!!!) έτρεψαν σε φυγή τους Ζωγλοπίτες. Στο τέλος γράφουν ότι οι Σπινασιώτες δικαιώθηκαν και η περιοχή δόθηκε σ' αυτούς.

Όλα αυτά μου θυμίζουν λίγο Ελληνοτουρκική ιστορία. Η κάθε πλευρά τα βλέπει από τη δική της οπτική γωνία εκθειάζοντας τον ηρωισμό και την παλικαροσύνη των κατοίκων της.

Η συζήτηση δε αυτή γίνεται σήμερα, την εποχή του "Καλλικράτη", που η Νεράιδα (Σπινάσα), η Ραχούλα (Ζωγλόπι) και το Μακρυχώρι ανήκουν

στην ίδια διοικητική περιφέρεια!!!

Φίλοι μου Σπινασιώτες έχω να κάνω μία πρόταση. Να συστήσουμε μία επιτροπή από Σπινασιώτες και Ζωγλοπίτες να γράψουν από κοινού την ιστορία της "μάχης" του Παπαμιχάλη. Πού ξέρετε, μπορεί να βγει κάτι το αντικειμενικότερο. Ίσως στο τέλος αποδειχθεί ότι οι προγονοί μας, μετά από τόσο τουφεκίδι, χωρίς να χυθεί ούτε σταγόνα αίμα, να έπαιζαν «κλέφτες και αστυνόμοι». Εδώ η Ελληνοτουρκική επιτροπή χάριν της συμφιλίωσης απεφάνθη ότι η σφαγή της Σμύρνης ήταν συνωπισμός και εμείς για μία αναίμακτη αψιμαχία δεν θα βγάλουμε άκρη;

Φιλικότατα

Γιώργος Δημ. Κατσιούλας

Αναμνήσεις από την ποιμενική ζωή Ένα βράδυ στη λάκκα του Παπαμιχάλη με τα γιδοπρόβατα

Συνέχεια από την 1η σελ.

των λύκων, που, κατά την εκτίμησή μου, θα ήταν τέσσερις με πέντε. Πετάχτηκαν τα σκυλιά και όρμησαν προς το μέρος τους. Φώναξα τον Παρδάλη να έρθει κοντά μου και του είπα να πάει από την άλλη πλευρά που βλέπει στο Στάλο Ζαγαριώτη και να καθήσει κάτω, γιατί ήμουν βέβαιος ότι οι λύκοι θα έκαναν κυκλωτική κίνηση. Πράγματι ο Παρδάλης υπάκουσε στην εντολή και πήγε στη θέση του. Πρέπει να σημειώσω ότι ο Παρδάλης ήταν μεγαλόσωμος, δεν τον νικούσε κανένα τσοπανόσκυλο και τον είχα καλά γυμνασμένον. Τη Βλάχα την κράτησα κοντά μου.

Ύστερα από δέκα περίπου λεπτά κατάφτασαν οι λύκοι, που πράγματι ήταν αρκετοί. Τότε πετάχτηκαν τα σκυλιά και τους επιτέθηκαν. Πρέπει να πω ότι οι λύκοι έχουν μεγαλύτερη μυϊκή δύναμη από τα σκυλιά, αλλά αποφεύγουν την πάλη μαζί τους σώμα με σώμα γιατί έχουν ένα ευαίσθητο σημείο: το σβέρκο. Όταν ματώσει ο σβέρκος τους, έχουν ακατάσχετη αιμορραγία μέχρι θανάτου. Με την αντίσταση των σκυλιών και τις δικές μου φωνές οι λύκοι απομακρύνθηκαν.

Τα πρόβατα έγιναν ένα σφιχτό κουβάρι και ευτυχώς που είχε πανσέληνο και τα έβλεπα. Με την υποχώρηση των λύκων εγώ δεν ησύχασα και κρατούσα τα σκυλιά κοντά μου γιατί υπήρχε κίνδυνος οι λύκοι να τα παραπλανήσουν και να τα απομακρύνουν από το κοπάδι. Σε λίγα λεπτά η πρόβλεψή μου επαληθεύτηκε. Οι λύκοι επιτέθηκαν σε δεύτερο κύμα και αυτή τη φορά ήταν αποφασισμένοι να πετύχουν. Όρμησαν και τα σκυλιά, έγινε πάλη σώμα με σώμα και οι δικές μου φωνές δεν είχαν κανένα αποτέλεσμα. Βλέποντας ότι η κατάσταση ξέφευγε από κάθε έλεγχο έβγαλα το περιστροφο που είχα στον τρουβά, πυροβόλησα μια φορά στον αέρα και οι λύκοι λάκισαν οριστικά πια.

Αφού ηρέμησαν τα πράγματα, φώναξα τα σκυλιά κοντά μου και διαπίστωσα ότι ήταν εντάξει. Μόνο η Βλάχα είχε ένα αιμάτωμα στο αυτί. Τα χάιδεψα, τους έδωσα από ένα κομμάτι ψωμί, έβγαλα τα ένα τσαρούχι μου, έριξα λίγο νερό από τη βουτσέλα και τα πότισα.

Παρόλο που οι λύκοι δεν ξα-

ναγύρισαν, εγώ δεν έπρεπε να κοιμηθώ για κάθε ενδεχόμενο. Για να μη με πάρει ο ύπνος έφερα στη σκέψη μου την ιστορία που μου έλεγε ο παππούς μου για τη μάχη του Παπαμιχάλη. Όμως η νύστα, η υπερένταση, το περιβάλλον και όσα συνέβησαν εκείνη τη βραδιά εξήψαν τη φαντασία μου και είδα τη μάχη εκείνη σαν σε κινηματογραφική ταινία. "Είδα" τον καπετάν Δίπλα να εμψυχώνει τους συντρόφους του και να ορμά εναντίον των Τούρκων με υψωμένο γιαταγάνι. "Είδα" τον παπα-Μιχάλη να κρατάει στο ένα χέρι το σταυρό και στο άλλο το γιαταγάνι και να ορμά με ανοιχτά τα ράσα του, αλλά να δέχεται και το θανατηφόρο βόλι και να πέφτει νεκρός. "Άκουσα" από τη μεριά της "Βασιλικής τη βρύση" και το "Τσογκανάκι" τα κλάματα της νεαρής Βασιλικής προτού την αποκεφαλίσουν οι αδιστακτοί ληστές. Από τη πλευρά του "Σπανού το γρέκι", "άκουσα" τις δυνατές κραυγές πόνου πριν ο καπετάν Σπανός υποκύψει στα τραύματά του.

Για μια στιγμή ένιωσα να χάνω τον κόσμο. Δε μπορούσα να συνειδητοποιήσω, αν ήμουν ζωντανός ή πεθαμένος. Ακόμα και τα μαλλιά μου είχαν σηκωθεί σαν βελόνες. Άρχισα να χτυπάω με τα χέρια τα μάγουλά μου και να τσιμπιέμαι. Άρπαξα τότε τη βουτσέλα και την άδεια στο κεφάλι μου. Τέλος, συνήλθα και πήρα την απόφαση να κοιμηθώ, αφού είχαν περάσει τα μεσάνυχτα. Όταν ξάπλωσα μέσα στις φτέρες, επειδή το χώμα ήταν μαλακό, φαντάστηκα ότι εκεί είχαν θάψει τον παπα-Μιχάλη και τρόμαξα στη σκέψη ότι θα κοιμόμουν επάνω του. Σηκώθηκα και πήγα πιο πέρα, αλλά και εκεί οι ίδιες σκέψεις με βασάνιζαν. Θα άλλαξα δέκα θέσεις, αλλά παντού έβλεπα το φάντασμα του παπα-Μιχάλη. Σηκώθηκα τότε και πήγα στο γιατάκι μου, αλλά, για να πάρω θάρρος, άρχισα να παίζω τη φλογέρα μου. Έπαιξα δυο τρεις στροφές και με πήρε ο ύπνος.

Το πρωί όταν ξύπνησα και ξανάφερα στη σκέψη μου όλα όσα συνέβησαν εκείνη τη νύχτα, με πήραν τα γέλια, αλλά και αναρωτιόμουν γιατί να συμβούν όλα αυτά σε μένα που μέχρι τότε δε φοβόμουν τίποτε και δεν πίστευα στα φαντάσματα.

Από το βιβλίο του Άγγελου Ζαχαρόπουλου "ΤΑ ΤΑΡΑΓΜΕΝΑ ΧΡΟΝΙΑ 1940-1950

"Το κουτσό παλικάρι"

[Στο κείμενο αυτό ο συγγραφέας περιγράφει ένα συγκλονιστικό διάλογο μεταξύ ενός ανάπηρου ΕΛΑΣίτη και ενός ΕΔΕΣίτη ανθυπολοχαγού (Σωτήρη Τσαμπιρά), όπως αυτός είναι καταχωρισμένος στο τελευταίο κεφάλαιο του βιβλίου του Τσαμπιρά. Αξίζει να διαβαστεί.]

...Πρόκειται για έναν νεαρό ΕΛΑΣίτη ο οποίος έχασε το πόδι του στα Δεκεμβριανά. Συναντήθηκε στην Αθήνα με τον ΕΔΕΣίτη Τσαμπιρά. Απόμαχοι και οι δυο μετά τον αφοπλισμό του ΕΛΑΣ και του ΕΔΕΣ, περιμένοντας τη σειρά τους στα εξωτερικά ιατρεία κάποιου νοσοκομείου, έγιναν φίλοι. Απλός άνθρωπος της Κοκκινιάς ο ΕΛΑΣίτης, αποκαλούσε με σεβασμό "συναγωνιστή ανθυπολοχαγό" το λόγιο ΕΔΕΣίτη Τσαμπιρά.

"Απίθωσε πλάι τα δεκανίκια και κάθισε -δε βολευότανε εύκολα- γύριζε μια από δω και μια από κει. Ξανάρχισε την αφήγηση. Τώρα μιλούσε για τις μάχες της Κοκκινιάς στην Κατοχή με τους τσολιάδες, τον άνθρωπο με την κουκούλα - τον καταδότη- αυτόν που έδινε τους συναγωνιστές στον εχθρό, δείχνοντας με το δάχτυλο.

"...Κι ένα παιδί θεριό, συναγωνιστή ανθυπολοχαγέ, έτσι και γύρισε η κουκούλα και σήκωσε το χέρι προς το μέρος του, το 'βαλε στα πόδια. Τον κυνηγήσανε οι τσολιάδες, του ρίξαν, μα δεν τον πετύχανε. Τότε έριξε μια ριπή ο Γερμανός και τον γάζωσε. Σκορπίσανε τον κόσμο με τα κοντάκια... Νύχτωσε, αλλά οι δικοί μας στήσανε μάχη... Το άλλο πρωί πήγαμε να πάρουμε το λεβέντη να τονε θάψουμε. Τα τσακάλια, του 'χανε κόψει τη φύση και του την είχανε βάλει στο στόμα.

"Με ρώτησε για τον πόλεμο στο βουνό. Του είπα τα δικά μας. Τις μάχες με τους Γερμανούς, την πείνα, τις πορείες, την αρρώστια, τη μέρα που πήραμε τα Γιαννενα.

"Καθαρά πράγματα, συναγωνιστή ανθυπολοχαγέ, λέει. Τυχεροί ήσαστε, άκου μένα που σου λέω. Μονάχα με τους Γερμανούς. Τυχεροί!

Μεσημέριαζε. Περπατήσαμε ως την Ομόνοια.

"Πάω στη μάνα μου, θα μου 'χει κριθαράκι σήμερα."

Χωρίσαμε. Δεν τον ξανάδα τον κουτσό ελασίτη. Τον θυμήθηκα όμως συχνά στα κατοπινά χρόνια, στο στρατό, στη Λάρισα, εκείνες τις ατέλειωτες νύχτες του Εμφύλιου. Και πάλι γύρισαν στο μυαλό μου τα λόγια του τώρα τελευταία, ακούγοντας τις αφηγήσεις του Σκωτσέζου Geotge Chistie ένα βράδυ στο Βέλγιο. Μόλις είχε γυρίσει από υπηρεσία στην Ελλάδα. Με την ευκαιρία πέρασε για προσκύνημα κι από το βρετανικό νεκροταφείο κοντά στο Καλαμάκι. Ήθελε να επισκεφθεί τους τάφους αγαπημένων συντρόφων, αυτών που χάθηκαν στη μάχη της Αθήνας. Μεσήλικας τώρα, ύστερα από τόσες μάχες στη Βιρμανία, στην Κορέα και αλλού, αναθυμότανε τη εποχή που εικοσάχρονος ανθυπολοχαγός είχε πολεμήσει τους ελασίτες εκείνο το Δεκέμβρη, με ένα επίλεκτο τμήμα πρασινοσκούφηδων. Μου 'δειξε και μια παλιά φωτογραφία του πλάι σ' ένα κορίτσι με κατάμαυρα μαλλιά και μάτια γλυκά. Αθηναία, έλεγε. Τι να 'γινε;

Οι Έλληνες όμως - πρέπει να το πω- είχανε θάρρος αφάνταστο, αψηφούσανε το θάνατο κι από τις δυο πλευρές και πολεμούσαν. Πουθενά αλλού δεν είδα τέτοιους αντρειωμένους άντρες, με τέτοιο πείσμα. Για να καταλάβεις, το τάγμα μου είχε ξεκινήσει με πεντακόσιους πενήντα μάχιμους. Ε, λοιπόν, μέσα σ' ένα μήνα χάσαμε εκατόν ογδόντα εφτά, νεκρούς και τραυματίες".

Καημένη πατρίδα! Τέτοια γενιά! Τόσα παλικάρια στον κάτω κόσμο!

"Ας μη βρέξει ποτέ! Ποτέ πια!"

Καλοκαίρι 2011

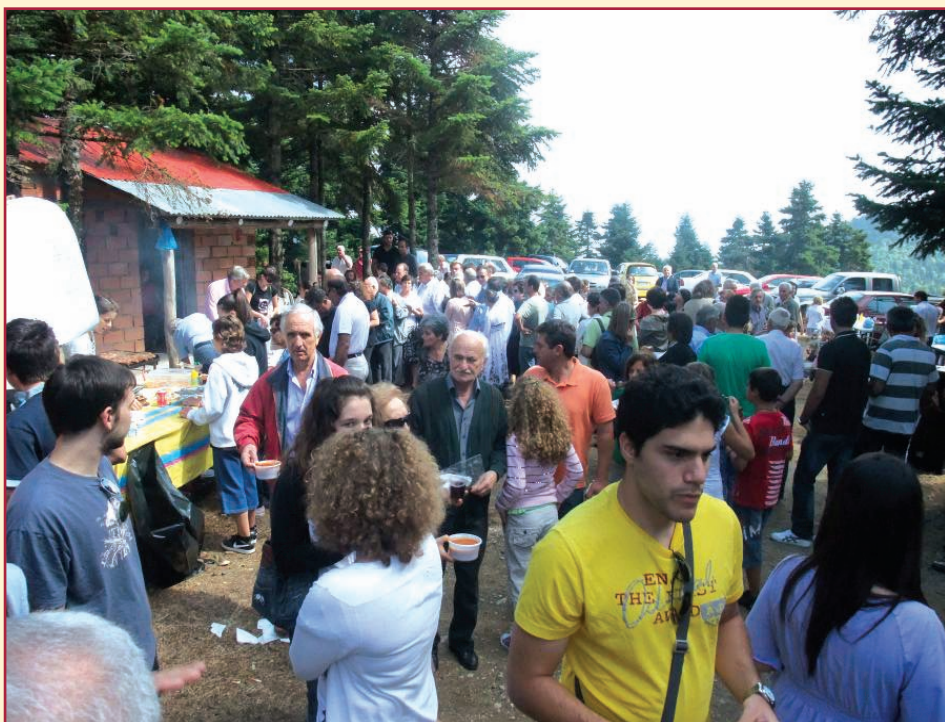
Το καλοκαίρι είναι η εποχή των πανηγυριών και των εκδηλώσεων. Παλαιόθεν οι χωριανοί μας περίμεναν πώς και πώς να τελειώσουν οι δουλειές, ο θέρος και τ' αλώνια και ν' ανέβουν στο Παλιοζωγλόπι, ν' απαλλαγούν από το λιοπύρι και ν' απολαύσουν τη δροσιά και το κρύο του νερό, αλλά και να ξεδώσουν στα τρία πανηγύρια του: του Αϊ-Λιά (20 Ιουλίου), της Αγία - Παρασκευής (26 Ιουλίου) και της Παναγίας (15 Αυγούστου). Να βγουν και τα κορίτσια σε κόσμο, να τα δει

κάνας γαμπρός, να νυφοδιαλέξουν και τ' αγόρια.

Στα πανηγύρια ανέβαινε όλο το χωριό , εκτός από γέροντες και αρρώστους. Πεζοπορία ή με τα μουλάρια, στρωμένα τα καλά τα κιλίμια, από τον παλιό δρόμο: Καμάρα, Στενή Σάρα, Πλατιές Πέτρες ... Οι άνδρες ντυμένοι τα καλά τα ρούχα, τα γαμπριάτικα και οι κοπέλες κρατώντας στο 'να χέρι το καινούργιο φουστάνι, καλά διπλωμένο, μην τσαλακωθεί, και στ' άλλο τα παπούτσια, μην τα φάει ο δρόμος. Θα άλλαζαν

Εκδήλωση του Μορφωτικού Σωτήριου στη Μεταμόρφωση του Σωτήριου

Ο Μορφωτικός Σύλλογος, παρ' όλη την οικονομική στενότητα που αντιμετωπίζει, παρέθεσε και φέτος στους προσκυνητές την παραδοσιακή φασολάδα, συνοδευμένη με κρασί και λουκούμι! Στο καινούργιο αυτό πανηγυράκι κάθε χρόνο συρρέουν και περισσότεροι προσκυνητές, χωριανοί μας, αλλά και από γειτονικά χωριά και κυρίως από τη γειτονική Καστανιά. Να 'μαστε καλά να γιορτάσουμε και του χρόνου!

Η φασολάδα που εγκαινίασε πέρσι ο Μορφωτικός Σύλλογος έγινε πια παράδοση

Στη γιορτή του Σωτήριου στον Ίταμο.

Στο πανηγύρι της Αγίας Παρασκευής.

Ο τελευταίος που συνεχίζει την παράδοση.

Πάσχα στο χωριό

κοντά στην εκκλησιά, σε καλύβι ή σε απόμερους θάμνους.

Σ' όλο το ξέφωτο υπαίθριες ψησταριές, αμέτρητες θυσίες των αμνοερίφων, για την οικογένεια, για τους φίλους, αλλά και για τους ξένους. Έρχονταν και κομπανίες από γειτονικά χωριά και οι χορευταράδες επιδείκνυαν με καμάρι την τέχνη τους με πηδήματα, στροφές και τσαλίμια!

Το έθιμο συνεχίζεται, ακολουθώντας κι αυτό τα προστάγματα των καιρών. Τα τρία πανηγύρια έγιναν τέσσερα.

Προστέθηκε και του Σωτήρος, στην Κούλια Ιτάμου (6 Αυγούστου). Τα μολάρια αντικαταστάθηκαν με αυτοκίνητα και οι κοπέλες δεν έρχονται πια με τα ...παπούτσια στο χέρι. Συνωστισμός αυτοκινήτων στην Παναγία, γεμίζουν οι δρόμοι και οι πλαγιές στον Ίταμο. Λιγότεψαν και τα μανάρια για τη θυσία. Στο χωριό έμειναν μόνο συνταξιούχοι. Ποιος να θρέψει μανάρια; Ο χώρος πλέον παραχωρήθηκε σε επαγγελματίες.

1. Η αρρώστια που ενέσκυψε προ ετών, κατέβαλε και τις αιωνόβιες καστανιές της Παναγίας.
2. Μια ομάδα κοριτσιών απολαμβάνουν τη δροσιά στη βρύση του Καλόγερου.
3. Αρτοκλασία στο προαύλιο της Παναγίας.
4. Στο προαύλιο της Παναγίας.
5. Για το λάδι της Παναγίας.
6. Η "Σταύραινα εξακολουθεί να κρυνώνει τα καρπούζια!

Προσέχουμε την υγεία μας

Η "ποδάγρα"

του Γιώργου Σάπκα*

Κατά τον 17ο-19ο αιώνα η ποδάγρα, ή "νόσος των Βασιλέων" όπως ονομαζόταν, ήταν αντικείμενο σχολιασμού και χλεύης καθώς συνδέονταν με την πλούσια κατανάλωση τροφής και αλκοόλης που χαρακτηρίζει τους πλούσιους της εποχής. Η άνοδος όμως, του βιοτικού επιπέδου το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα οδήγησε στην κατακόρυφη αύξηση των κρουσμάτων ουρικής αρθρίτιδας, όπως ονομάζεται επιστημονικά η νόσος.

Πράγματι, τα τελευταία 20 χρόνια, η συχνότητα της **ουρικής αρθρίτιδας** διπλασιάστηκε στο δυτικό κόσμο καθώς οι διατροφικές συνήθειες των πάλαι ποτέ προυχόντων υιοθετήθηκαν μάλλον άκριτα από τις ευρύτερες λαϊκές μάζες. Τελικά όμως, τι είναι και πώς προκαλείται η ουρική αρθρίτιδα;

Πρόκειται για ένα μεταβολικό νόσημα που προκαλεί οξείες, ιδιαίτερα επώδυνες κρίσεις αρθρίτιδας στις αρθρώσεις του πέλματος, του γόνατος, της κνήμης, των δακτύλων του χεριού και του καρπού, με συχνότερη εντόπιση το μεγάλο δάκτυλο του ποδιού (70% των περιπτώσεων). Συνήθως προσβάλλει μόνο μία άρθρωση στο 90% των ασθενών και αν δεν αντιμετωπιστεί, οι κρίσεις μπορεί να γενικευτούν, να γίνουν συχνότερες και να διαρκούν περισσότερο.

Αιτιολογία

Η ουρική αρθρίτιδα προκαλείται από την υπερβολική συγκέντρωση ουρικού οξέος στο αίμα (πάνω από 7 mg/dl) και στους ιστούς. Πού όμως, βρέθηκε το ουρικό οξύ στον οργανισμό;

Το ουρικό οξύ αποτελεί ένα φυσιολογικό προϊόν του μεταβολισμού. Μία κατηγορία χημικών ουσιών που ονομάζονται πουρίνες και αποτελούν σημαντικό συστατικό του DNA, μεταβολίζονται προς ουρικό οξύ, το οποίο τελικά αποβάλλεται από τους νεφρούς. Οι πουρίνες συντίθενται από τον ίδιο τον οργανισμό, αλλά λαμβάνονται και με την τροφή. Σε ορισμένους ανθρώπους το ουρικό οξύ αυξάνεται υπερβολικά είτε γιατί ο οργανισμός το παράγει σε μεγάλες ποσότητες ή λαμβάνει πολλές πουρίνες με την τροφή, είτε γιατί οι νεφροί τους δυσκολεύονται να το αποβάλλουν.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να μην διαλύεται πλέον στο αίμα αλλά να αθροίζεται και να δημιουργεί κρυστάλλους. Αυτοί οι κρύσταλλοι κάθονται στις αρθρώσεις και προκαλούν φλεγμονή. Εκτός από αυτό, μπορούν να αθροιστούν και στους νεφρούς προκαλώντας νεφρική βλάβη ή νεφρολιθίαση. Αυτό δεν σημαίνει ότι όλοι οι ασθενείς με υπερουριχαιμία αναπτύσσουν ουρική αρθρίτιδα. Αντίθετα, αυτό συμβαίνει μόνο στο 20% περίπου. Αυτό δείχνει ότι υπεισέρχονται πολλοί παράγοντες στην εκδήλωση της νόσου, μεταξύ των οποίων και η κληρονομικότητα.

Πού και πώς παρουσιάζεται

Η ουρική αρθρίτιδα είναι πέντε φορές συχνότερη στους άνδρες απ' ό τι στις γυναίκες ενώ είναι σπάνια στα παιδιά. Συνήθως εμφανίζεται κατά τη μέση ηλικία και στις γυναίκες ειδικά μετά την εμμηνόπαυση. Αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης παρουσιάζουν οι παχύσαρκοι, οι υπερτασικοί και όσοι καταναλώνουν μεγάλες ποσότητες πρωτεΐνης (δηλαδή κρέας) και αλκοόλ.

Συχνές αφορμές που πυροδοτούν μία οξεία κρίση ουρικής αρθρίτιδας, και καλό είναι να αποφεύγονται από τους υπερουριχαιμικούς, είναι:

- ένα πλούσιο γεύμα με κόκκινα κρέατα ή θαλασσινά
- η κατανάλωση μεγάλης ποσότητας αλκοόλ
- κάποια σημαντική καταπόνηση του οργανισμού ή ασθένεια
- η απότομη απώλεια βάρους
- η λήψη κάποιων φαρμάκων που εμποδίζουν τη φυσιολογική απομάκρυνση του ουρικού οξέος (ορισμένα διουρητικά και αντιβιοτικά)

Όταν παρουσιαστεί, η εικόνα της ποδάγρας είναι χαρακτηριστική. Ο πόνος είναι εντονότατος και συχνά ξυπνάει τον ασθενή. Το δέρμα πάνω από την πάσχουσα περιοχή είναι κατακόκκινο και ευαίσθητο. Αναφέρεται

χαρακτηριστικά ότι ακόμη και το βάρος του σεντονιού πάνω στην πάσχουσα περιοχή είναι ανυπόφορο.

Η κρίση διαρκεί μερικές ημέρες και παρέρχεται. Το 62% θα ξαναπαρουσιάσει επεισόδιο ουρικής αρθρίτιδας εντός του έτους και σχεδόν το 90% εντός της πενταετίας, αν δεν λάβει κάποια αγωγή. Περίπου το ένα πέμπτο εξ' αυτών θα εμφανίσει νεφρολιθίαση κάποια στιγμή. Αν η υπερουριχαιμία δεν αντιμετωπιστεί και η νόσος χρονίσει, μπορούν να σχηματιστούν τόφοι (συσσωματώματα ουρικών αλάτων) στις αρθρώσεις και τα οστά να διαβρωθούν από τη συνεχιζόμενη αρθρίτιδα.

Στο γιατρό

Ο γιατρός κατά κανόνα θέτει τη διάγνωση σχετικά εύκολα. Οποιοδήποτε θα ελέγξει τα επίπεδα του ουρικού οξέος στο αίμα, αν και δεν είναι απαραίτητο να είναι αυξημένα. Ενδεχομένως να χρειαστεί να παρακεντήσει την άρθρωση ώστε να αναζητήσει κρυστάλλους ουρικού οξέος στο αρθρικό υγρό ή να ζητηθεί ακτινογραφία.

Μακροπρόθεσμα, πρέπει να αντιμετωπιστεί η υπερουριχαιμία που προκάλεσε την κρίση ουρικής αρθρίτιδας. Πέρα από τη λήψη πολλών υγρών, το αλκοόλ πρέπει να αποφεύγεται γιατί εμποδίζει την αποβολή του ουρικού οξέος από τους νεφρούς. Επίσης, πρέπει να εφαρμοστεί μια δίαιτα χαμηλή σε πουρίνες, ώστε να μειωθεί η παραγωγή του ουρικού οξέος. Τέλος, υπό προϋποθέσεις, μπορεί ο ιατρός να κρίνει ότι απαιτούνται φάρμακα.

Περιεκτικότητα τροφών σε πουρίνες:

Πολύ υψηλή: ρέγγα, μύδια, αθερίνα, μαρίδα, σαρδέλες, μαγιά, γλυκάδια, καρδιά

Σχετικά υψηλή: αντσούγια, σολομός, οστρακοειδή, πέστροφα, μπακαλιάρος, αρνί, μοσχάρι γάλακτος,

μπέικον, σκυτί, νεφροί, γαλοπούλα, πέρδικα, χήνα, φασιανός

Δεν είναι αναγκαίο να λαμβάνουν όλοι οι υπερουριχαιμικοί φάρμακα. Επειδή οι περισσότεροι είναι ασυμπτωματικοί και παράλληλα κάθε φάρμακο έχει δυνητικές παρενέργειες, ο γιατρός θα λάβει υπόψη του μια σειρά από παραμέτρους: τα επίπεδα του ουρικού οξέος στο αίμα, αν και πόσο συχνά εκδηλώνονται κρίσεις ουρικής αρθρίτιδας, αν έχουν εμφανιστεί επιπλοκές όπως νεφρολιθίαση ή τόφοι, και άλλα.

Τα φάρμακα χορηγούνται αφού περάσει η οξεία κρίση, καθώς και τα ίδια είναι ικανά να πυροδοτήσουν ένα νέο επεισόδιο. Πάντως, σε αυτές τις περιπτώσεις δεν είναι απαραίτητο να τηρείται αυστηρά η δίαιτα καθώς τα διαθέσιμα φάρμακα είναι πολύ αποτελεσματικά.

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, η ουρική αρθρίτιδα είναι μια εξαιρετικά επώδυνη κατάσταση με δυνητικές επιπλοκές, που αντιμετωπίζεται μάλλον εύκολα στις μέρες μας. Στόχος θα πρέπει να είναι η πρόληψη της νόσου με την υιοθέτηση πιο υγιεινών διατροφικών συνηθειών, κάτι οποιοδήποτε ευεργετικό σε κάθε περίπτωση.

Όταν τον 4ο αιώνα π.Χ. ο πατέρας της ιατρικής Ιπποκράτης περιέγραφε την ποδάγρα ως "αρρώστια των λίγων ηλικιωμένων και καλοζωισμένων", μάλλον δεν φαντάζονταν ότι 2.400 χρόνια αργότερα αυτοί θα ήταν πολλοί περισσότεροι...

*Ο Γιώργος Σάπκας είναι Αναπληρωτής Καθηγητής Ορθοπαιδικής στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και Διευθυντής Ορθοπαιδικής Κλινικής στο Νοσοκομείο Metropolitan.

(Από το περιοδικό "Υγεία" της εφημερίδας "Τα Νέα")

Ο Κώστας Σιώκος και ο ληστής

Γράφει ο
Θωμάς Κίσιος

Ο Κώστας Σιώκος γεννήθηκε το 1896 .Η φτώχεια τον ανάγκασε να καταταγεί στο Σώμα της χωροφυλακής. Η υπηρεσία του τον τοποθέτησε να υπηρετήσει στο σταθμό χωροφυλακής με έδρα το ορεινό χωριό του Νομού Καβάλας Νάιπλι (σήμερα Πολύνηρο). Την εποχή εκείνη στην Ήπειρο δρούσε η ληστοσυμμορία των Ρετζαίων - Φόβος και τρόμος της περιοχής. Επειδή όμως τα αποσπάσματα δεν τους άφηναν σε "χλωρό κλαρί" η συμμορία διαλύθηκε και ο Θύμιος βρέθηκε στην Κομοτηνή με το όνομα Ρετζέπ Αγάς. Εκεί έκαμε πάλι συμμορία και άρχισε τις ληστείες. Καταδιώχτηκε, πιάστηκε και φυλακίστηκε.

Κατόρθωσε όμως να δραπετεύσει και ήρθε στο χωριό Κοκκαλα του Νομού Καβάλας (καταστράφηκε τελείως από τους Βουλγάρους το 1941) και κρύφτηκε στο δάσος. Την ίδια εποχή ο Ελληνικός στρατός αποβιβάστηκε στη Σμύρνη (2 Μαΐου του 1919). Εκεί έγιναν συμπλοκές και οι Τούρκοι εκδιώχθηκαν. Έγιναν όμως λεηλασίες και έκτροπα. Οι Γάλλοι διέσυραν την Ελλάδα.

Για να μη γίνουν έκτροπα στην Ανατολική Μακεδονία και στη Θράκη το Ελληνικό κράτος ενίσχυσε τους σταθμούς χωροφυλακής. Μια μέρα ο Σιώκος με έναν χωροφύλακα και έναν χωρικό που είχε γουρουνόσκυλα πήγαν στα Κοκκαλα για να κυνηγήσουν. Οι δυο χωροφύλακες έπιασαν τα περάσματα και ο χωρικός μπήκε στο δάσος. Ελευθέρωσε τα σκυλιά και άρχισε να κτυπάει έναν τενεκέ να προγκίσουν τα γουρούνια. Δεν πέρασε πολύ ώρα και ακούστηκε πυροβολισμός. Ο Σιώκος σκότωσε το γουρούνι. Όταν πλησίασε το σκοτωμένο γουρούνι παρουσιάστηκε μπροστά του ένας άνδρας άπλυτος, αξύριστος, ακούρευτος, ξυπόλυτος σχεδόν γυμνός. Ο Σιώκος έκανε δύο βήματα πίσω, όπλισε και πρότεινε το όπλο; Ήρθε και ο άλλος χωροφύλακας, τον έδεσαν πρόχειρα, χωρίς να φέρει αντίρρηση, φόρτωσαν το γουρούνι στο ζώο και γύρισαν στο σταθμό. Εκεί του έβαλαν σπρέγγες (σίδηρα που βάζαμε παλαιότερα στα ζώα για να μην απομακρύνονται από τον τόπο της βοσκής) του έδεσαν να φάει και τον φυλάκισαν. Τραβήχτηκαν παραπέρα και άρχισαν να συζητάνε ποιος θα τον μεταγάγει στην Διοίκηση Χωροφυλακής Καβάλας. "Θα τον πάω εγώ" είπε ο Σιώκος". "Ήταν παλαβομάρα αυτό που έκανε ο πατέρας μου" μου είπε ο γιος του Βασίλης (μακαρίτης τώρα).

Το πρωί έδωσαν στο ληστή να φάει, του έδεσαν τα χέρια με τη μι άκρη της τριχιάς και την άλλη την έδεσαν στο σαμάρι και χαλάρωσαν τις σπρέγγες για αν βαδίζει πιο άνετα. Ο Σιώκος καβαλίκεψε, πέρασε το όπλο χιαστί και κίνησαν. Λίγα χιλιόμετρα έξω από την Καβάλα και στη θέση τα Τρία Καραγάτσια (φετλιάδες) υπάρχει πηγή με άφθονο νερό που τροφοδοτούσε την πόλη της Καβάλας. Ο ληστής ζήτησε να σταματήσουν λίγο, να πάρει μια ανάσα, να πιει και λίγο νερό. Ο Σιώκος είδε το μέρος που ήταν πολύ δασωμένο και φοβήθηκε "Πάμε του είπε". Ο ληστής όμως κάθισε κάτω και δεν ήθελε να συνεχίσει. Ο Σιώκος ξεπέζεψε και άρχισε να τον κτυπά με τον υποκόπανο. Ξεκίνησαν αλλά στο δρόμο του είπε: "Σιώκο εγώ θα δραπετεύσω και θα' ρθω να σε σκοτώσω". Έφθασαν στην Καβάλα και τον παρέδωσε στη Διοίκηση. Γύρισε στο σταθμό και είπε στον αστυνόμο τι έγινε όταν πήγαινε. "Φύγε, του είπε ο αστυνόμος, πήγαινε στο Δοξάτο που έχει περισσότερους χωροφύλακες".

Ο Σιώκος έφυγε. Σε λίγες μέρες ο ληστής δραπετεύσε. Άλλωστε δεν είναι ο πρώτος που δραπετεύει. Ήρθε στο Ερέντερε (δασωμένο φαράγγι) και με δικούς του ανθρώπους ειδοποίησε τους άλλους συντρόφους του. Αφού συγκεντρώθηκαν, την ημέρα κρύβονταν και το βραδάκι έβγαιναν στου Ροσδοκί τη βρύση και με τα κιάλια παρατηρούσαν τις κινήσεις των χωρικών. Αφού πήραν τις πληροφορίες που ήθελαν μετακινήθηκαν στο ΧαΓρέτ (απλωσιά). Εκεί κρύφτηκαν και μια νύχτα χωρίς φεγγάρι περικύκλωσαν το Σταθμό. "Η μας δίνεις τον Σιώκο ή σας καίμε ζωντανούς" φώναξε ο ληστής. "Έφυγε στο Δοξάτο" ήταν η απάντηση. Ο ληστής μπήκε στο σταθμό, έψαξε, δεν βρήκε τίποτε, πήρε τους άνδρες του και τράβηξε για το Δοξάτο. Έστειλε άλλον ληστή να δει που είναι ο σταθμός, πως θα πλησιάσουν χωρίς να γίνουν αντιληπτοί, αλλά και οδό διαφυγής σε περίπτωση που θα κτυπηθούν. Ο Σταθμάρχης κάθε βράδυ έβγαζε τους χωροφύλακες έξω από το σταθμό σε επίκαιρα σημεία με την εντολή να ρίξουν στο "ψαχνό" αν ακούσουν τους ληστές.

Οι ληστές έφθασαν κοντά στο σταθμό και ζήτησαν τον Σιώκο. Αμέσως άρχισαν οι πυροβολισμοί. Οι ληστές αφού είδαν ότι δεν μπορούν να πάρουν τον Σιώκο έκαψαν 5 - 6 σπίτια και αποχώρησαν. Από τότε δεν ξανακούστηκαν ληστές στην περιοχή. Ο ληστής όπως μαθεύτηκε αργότερα ήταν ο Θύμιος Ρέντζος. Πήγε στην Ήπειρο, συνάντησε τον αδερφό του και κατέστρωσαν το σχέδιο πως θα κτυπήσουν την χρηματοποστολή.

Οι ίδιοι γύριζαν στην πόλη των Ιωαννίνων για να έχουν άλλοθι. Η χρηματοποστολή κτυπήθηκε. Σκότωσαν όλους του συνοδούς εκτός από έναν. Πήραν περίπου δέκα εκατομμύρια την εποχή εκείνη, τα μοίρασαν και μέσω Αλβανίας - Σερβίας, έφθασαν στην Βουλγαρία. Εκεί αναγνωρίστηκαν, συνελήφθησαν και καταδικάστηκαν σε θάνατο και εκτελέστηκαν στην Κέρκυρα στο "συνήθη τόπο των εκτελέσεων.

Σημείωση: την ιστορία μου τη διηγήθηκε ο ίδιος το καλοκαίρι του 1964. Μου την επιβεβαίωσε χωρίς να θυμάται ονόματα ο Γιάννης Σλατίνης, Σαρακατσάνος κτηνοτρόφος της περιοχής, κάτοικος τότε Νέας Κώμης Νέστου. Οι κάτοικοι από τα Κοκκαλα, όσους συνάντησα, δεν γνώριζαν τίποτα γιατί εγκαταστάθηκαν στο χωριό (πρόσφυγες) το 1924. Για τον Σιώκο τα υπόλοιπα είναι γνωστά. Απολύθηκε από τη χωροφυλακή, παντρεύτηκε, έκαμε έξι παιδιά και πέθανε το 1985.

Ρίζες

" Πατρίδα μου είναι
τα παιδικά μου χρόνια"

του **Πέτρου Σερ.Παπαζαρκάδα***
Στρατηγού ε.α. - συγγραφέα-ποιητή

Πρωτόειδε το φως στη γωνιά του μοναδικού υπονοματίου ενός πέτρινου απλού σπιτιού σε ορεινό χωριό, στην επαρχία.

Ήταν τυχερό που γεννήθηκε πλάι στο τζάκι, μιας και ήταν στα μέσα του καταχειμωνου. Και ήταν βαθιά η νύχτα με το χιόνι έξω στρωμένο για τα καλά.

Λίγο το φως του καντηλιού και πιο πολύ η ανταύγεια απ' τις φλόγες της φωτιάς που έκαιγε στ' αναμμένο τζάκι, συνόδευσαν τη ζεστασιά που ένοιωθε στα χέρια της μάνας που ήταν σίγουρη για τον εαυτό της, μιας και οι προηγούμενες πετυχημένες γέννες της τής είχαν δώσει σιγουριά και αυτοπεποίθηση.

Γύρω απ' το χαρμόσυνο γεγονός πλέχτηκε και η αναγκαία ιστορία, που έδωσε διάσταση στο επιφώνημα της μανιάς - μαμής. Κι έκρυβε αυτή μέσα της όλο και κάποιο ενθαρρυντικό σπέρμα για τα μελλούμενα. Όλες, άλλωστε, οι τέτοιου είδους ιστορίες υπονοούσαν και κάποια όνειρα που το μωρό ήρθε στη ζωή να εκπληρώσει.

Και μεγάλωνε μέσα στο όμορφο περιβάλλον του χωριού του.

Όμορφα χρόνια ζωγραφισμένα με τα πιο αγνά και απαλά χρώματα. Χρόνια ξεγνοιασιάς και καλοφροντισμένα κάτω από τον προστατευτικό ίσκιο των άλλων. Γιατί, τότε, δε ήταν μόνο οι δικοί του εκεί για να προστατεύουν το παιδί και να του δημιουργούν την ανάλογη σιγουριά. Ήταν οι συγγενείς, ήταν οι γείτονες, ήταν όλοι οι συγχωριανοί που άπλωναν προστατευτικά το συντροφικό τους χέρι.

Γύρω απ' τα παιδικά εκείνα χρόνια έχει πλεχτεί ένα όνειρο που τα σαγηνευτικά του πλοκάμια όλο και πιο ζωηρά, όλο και πιο επίμονα, κυριαρχούν πάνω στον καθένα, καθώς προχωρεί ανέμελα ή και συνειδητά προς τη "Δύση..."

Μπορεί να άλλαξαν πολλά από τότε. Εκείνος, όμως, με καμιά δύναμη δε θ' αφήσει να ξεθωριάσουν τα εξαισία εκείνα χρώματα των παιδικών του χρόνων.

Έχει ωραιοποιήσει την αρχική του γωνιά της γέννησής του, έχει ηρωοποιήσει τους τότε μεγάλους, έχει μορφοποιήσει τα κατοικίδια ζώα του σπιτιού του και μαζί μ' αυτά τα χελιδόνια και τις αμέτρητες σταρήθρες, έχει μεγεθύνει τα δέντρα και τις πέτρες, έχει συνδέσει τον χρόνο με το παιχνίδι και την αναζήτηση, το κυνήγι και το ξάφνιασμα, την απορρόφηση και το χώνεμα των καινούργιων εμπειριών.

Τ' αρπάκια φαντάζουν ζούγκλα, απ' όπου ξετρύπωναν όλα τα πλάσματα της Φύσης, που όμως μπόρεσε αυτός, από μόνος του, να εξερευνήσει, να ελέγξει και να δαμάσει.

Τρέχει στον ανήφορο, κάνει τσουλήθρα στον κατήφορο, προκαλεί τον ίσκιο του και κυνηγιέται στα μονοπάτια, ευχαριστείται το ψιλόβροχο και την αντάρα, μπλατσανιάει στα λασπόνερα, χαϊδεύεται στο χιόνι, γεύεται τον τσιγαρισμένο με τη γουρουνίσια λίπα πρωινό τραχανά, τσιλώνει στη μυρουδιά της τσιγαρίδας και του λουκάνικου, ξεσποριάζει τις ψάνες, μασουλίζει το ψημένο καλαμπόκι και κρατσιανιάει το ξυλάγγουρο, κατατρυπιέται στα βάτα στην προσπάθειά του να πιάσει τους ολοστρόγγυλους μαυροκόκκινους καρπούς τους, δεν αφήνει κορομηλιές, γκορτσιές ή σκαμιές να ωριμάσουν το βιος τους. Ακόμα γλείφει τη στυφάδα στα μουδιασμένα δόντια του και νοιώθει το τσούξιμο στα σκασμένα χείλια του. Τρέχει τότε σ' όλες τις βρύσες και τους άμπλες, δροσίζεται και παίζει με τα νερά τους και η δροσιά της αύρας, καθώς αυτή ξεχύνεται στην έξοδο της βρύσης, του χαϊδεύει το μέτωπό του.

Τι να πρωτοανασύρει και τι να πρωτοαυτιάσει! Θα έπρεπε να μιλάει με... τους μήνες! Να πολεμάει τον χρόνο που μας προσπερνάει και κοροϊδεύοντάς μας μάς αφήνει πίσω του πολύ αποσταμένους για μια προσπάθεια να τον προλάβουμε.

Και κάθε μέρα που διαβαίνει παρασέρνονται κι άλλες εικόνες - πραγματικές ζωγραφιές και καλά φυλαγμένες,

που πλέον τώρα ξεπορτίζουν αβίαστα και χωρίς καμιά πρόσκληση στην πρώτη αναπόληση, στην όποια συγκινησιακή πρόκληση.

Τις ψαχουλεύει με όλες του τις αισθήσεις. Τις κουβεντιάζει και τις γεύεται. Τις ακούει που όλο τον καλούν. Αναζητάει τις μυρουδιές τους. Και πάλι τις εναποθέτει με περίσσια φροντίδα στις Ρίζες του. Και δεν αποτελούν πλέον αυτές αρχείο παρατημένο. Βρίσκονται συνεχώς κοντά του, τον σφιχταγκαλιάζουν, τον ακολουθούν κατά πόδας και κυριαρχούν στην πρώτη του ζήτηση.

Πάρα πολλά έζησε από τότε που διώχτηκε απ' τον τόπο του. Ασφαλώς και δεν παραπονιέται. Δεν υπήρχε τρόπος κι οπωσδήποτε καμιά προκοπή εκεί πέρα. Έπρεπε να ακολουθήσει το καραβάνι της εποχής του. Κι όπως συνέβη με τους πιο πολλούς, έπρεπε να επιζήσει, να ορθοποδήσει, να πετύχει και να καρποφορήσει.

Μια ενορχηστρωμένη πορεία αγώνα με στόχο την κατάκτηση. Έλα, όμως, που έτσι κι αλλιώς έρχεται και η Δύση. Αυτή που ολοκληρώνεται με μια ανάστροφη και όχι τυχαία επικέντρωση στις Ρίζες.

Οι δυσκολίες και οι όποιες όμορφες στιγμές του μακρινού ταξιδιού πέρασαν και πάνε.

Οι Ρίζες που καλούσαν αδιάκοπα ζητούν πια το δικό τους μερτικό. Μπορεί να μην ακούγονταν πάντοτε, άρχισαν όμως τώρα να δηλώνουν την παρουσία τους όλο και πιο ξεκάθαρα. Κι όλο ανακαλύπτει πως το άκουσμά τους μοιάζει με κελάηδημα. Κι απορεί! Που ήταν τόσοσ καιρό; Εκείνος ή εκείνες;

Οι αρχικοί παιδικοί του φίλοι αποτελούσαν την ξεγνοιασιά. Το φούντωμα προερχόταν απ' το χαμόγελο των μικρών φιλενάδων του. Κι αυτά τα' δινε τον ανάλογο χρόνο τότε το Πάσχα, το Καλοκαίρι, το Δεκαπενταύγουστο και τα Χριστούγεννα, τότε στον θέρο και στ' αλώνια και τότε στον κήπο και στ' αμπέλια.

Κάθε σταγόνα απ' το τρεχούμενο νερό που άγγιξε τα χείλια του και η κάθε μια απ' τον ιδρώτα του, κρύβοντας μέσα τους και κάποιο πόνο, γαλήνη ή και έκσταση - με του κόσμου τις συναισθηματικές παραλλαγές, πότισε τα άγια εκείνα χρώματα, απ' όπου οι ομφάλιος λώρος του, με πιο έντονο ρυθμό τώρα, απορροφάει όλο και πιο λαίμαργα και διψασμένα τον πολύτιμο πολτό - βάλαμο στα στοιβαγμένα χρόνια. Αφήνεται να σπρώχνεται όλο και πιο πολύ προς τις Ρίζες του. Παροτρύνεται και σκύβει με νοσταλγία και θαυμασμό στα παλιά.

Τα χιονισμένα κλώνια όλο και ξαναψελλίζουν τα κάλαντα εκείνα, που μέσα στη χιονισμένη κι ανταριασμένη νύχτα, κρατούσαν συνοδεία τους αγουροξυπνημένους, ταλάντευαν τους πιο δύσκολους και τους έκαναν να συμπήσουν τη φωτιά, να αγαλλιάζουν και ν' απλώσουν το χέρι τους προσφέροντας δεκάρες, ξερά σύκα ή καρύδια, συνοδεύοντάς τα απαραίτητα με τις πιο χαρούμενες και εγκάρδιες ευχές.

Ξαπόσταμα

Μες στην κούραση, στο άγχος
ξαλαφρώνω το μυαλό μου
Πάν στου όνειρου το ράμφος
κόβω βόλτες στο χωριό μου.
Καθώς περνάνε, πια, τα χρόνια
πολλές φορές μες στην ημέρα
βουτάω σαν τα χελιδόνια
απ' τον καπνό στον φρέσκο αέρα

Κάθε πέτρα την αγγίζω
κάθομαι κοντά στ' αρπάκια
αυτόν τον τόπο εγώ ορίζω
αγκαλιάζω λουλουδάκια.
Φτερουγίζω πάν στα κλώνια
και κάθε λύπη κάνω πέρα.

Τω καιρώ εκείνω

• **Ευάγγελος Αθανασίου Νασιάκος**, χωροφύλακας το 1919, 2) Ζήλεια, σύζυγος Ευαγγέλου Νασιάκου, θυγάτηρ Θ. Κρικέλη, κάτοικοι Ζωγλόπης και 3) ιερείς **Ιωάννης Παπαθέου**, κάτοικος Καστανιάς, κατηγγέλησαν επί διγαμία και συνεργία εις ταύτην. Ο Ευάγγελος Αθανασίου Νασιάκος, χωροφύλαξ το 1919, είχε τελέσει εν Ζωγλόπι τους γάμους του μετά της εκ Καστανιάς Ευγενίας θυγατρός Γ. Κωνσταντούλη. Θανούσης όμως ταύτης την 28η Δεκεμβρίου 1922 ετέλεσεν εν Χρύσω Ευρυτανίας γάμον μετά της Αλεξάνδρας θυγατρός Ν. Γυφτοβράκη ή Ποτήρη και την έφερε στο Ζωγλόπι. Την παραπάνω, αφού την εγκατέλειψε, το Σεπτέμβριο 1923 ετέλεσε μετά της Ζήλειας θυγατρός Θ. Κρικέλη γάμον εν Καστανιά του Δήμου Ιτάμου με άδεια της Μητρόπολης που ιερολογήθηκε από τον παπα-Ιωάννη Παπαθέου στην Καστανιά.

Μηνύτρια η Αλεξάνδρα Ν. Γυφτοβράκη. Μάρτυρες: Αναστάσιος Πληθάρας, Παναγιώτης Ρήγας, Απόστολος Ρήγας, Βασίλειος Ζήσης, Χρήστος Καραγιάννης και Ευάγγελος Τζωαννόπουλος.

Βούλευμα αριθ. 194/1928 . Γενικά Αρχεία Κράτους

• **Ο Αναστάσιος Κωτσιαρίδης**, κάτοικος Ζωγλόπης, κατηγγέλη επί αδικώ επιθέσει κατά της **Βασιλικής Κωτσιαρίδη** (νύφης του), πράξει λαβούση χώραν τη 1η Μαΐου 1927. Εμηνύθη υπό του **Δημητρίου Κωτσιαρίδη** (γιου του), κατοίκου Ζωγλόπης.

• **Ο Ηλίας Κορκόντζελος**, ετών 19, κάτοικος Ραχούλας, κατηγγέλη επί κλοπή δια ρήξεως από την εξοχική κατοικία της **Λεμονιάς χήρας Δημητρίου Κελεπούρη**, στη θέση "Ζήση Μνήμα", της περιφέρειας Ραχούλας. Της έκλεψε: 1)ένα δίκανο κυνηγετικό όπλο, 2) έναν στατήρα, 3) ένα περιστρόφο, 4) έν ωρολόγιον, 5)ένα κλαδευτήρι, 6) μίαν τριχιάν, 7) έν χειροπρίονον, 8)μίαν καπνοσακούλαν πλεκτήν, 9) έν μανδήλιον μεταξωτόν χρωματιστό (καλαματιανό), 10)Μίαν καδέναν ωρολογίου, 11) 1500 δραχμάς εις τρία χαρτονομίσματα των 500 δραχμών και 12) έν πορτοφόλιον αξίας εν όλω πλέον των 5000 και ελάσσονος των 10000 δραχμών. (Παραπέμφθηκε στο πλημμελιοδικείον Καρδίτσης) 1935

• **Ο Δημήτριος Παύλου Τζωαννόπουλος**, αναπληρωτής Επιθεωρητού, επιθεώρησε τον **Κων/νο Παύλου Τζωαννόπουλο** (αδελφό του!) στο δημοτικό σχολείο Καταφυλλίου (Σελιπιανών) το σχολ. έτος 1936-37

Τις πληροφορίες συνέλεξε ο ερευνητής **Δημήτριος Στάθης**

Κων/νος Ιωαν. Σιώκος

Εμπόριο - Σέρβις Η/Υ - Τοποθέτηση κεραίων

Χαρίτου 15 - Καρδίτσα
Τηλ.: 6936660994 - 2441100131

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΕΝΤΟΝΩΝ ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΕΩΝ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

Δεν θα ισχυριστούμε ότι το χωριό μας στο πέρασμα των χρόνων ήταν από τα πλέον ήσυχα από πλευράς διαφορών μεταξύ των κατοίκων του. Χωρίς να κρυβόμαστε πίσω από το δάκτυλό μας πρέπει να πούμε κάποιες αλήθειες. Τα πινάκια των δικαστηρίων σε κάθε δικάσιμο κοσμούν ονόματα συγχωριανών μας, προς τέρψιν των δικηγορικών γραφείων της Καρδίτσας, με τις δύο πλευρές μάλιστα δηλ. κατήγορου και κατηγορούμενου να αποτελούνται από χωριανούς μας.

Τα φαινόμενα αυτά πάντα υπήρχαν στο χωριό μας. Και αν αυτά τα παλιότερα χρόνια θα μπορούσε κάποιος να τα κατανοήσει, τότε που οι παππούδες μας και οι πατεράδες μας ήταν αγράμματοι και μακριά από τα φώτα του πολιτισμού, σήμερα τέτοια φαινόμενα είναι απαράδεκτα και καταδικαστέα απ' όλη την κοινωνία του χωριού μας.

Το τελευταίο διάστημα φαινόμενα έντονων αντιπαραθέσεων λαμβάνουν χώρα στο χωριό μας. Δεν είναι στην πρόθεσή μας να αναφερθούμε σε ονόματα και γεγονότα.

Διαξιφισμοί που αφορούν κτηματικές διαφορές της μιας σπιθαμής, διαφορές κτηνοτρόφων ως προς τις βοσκήσιμες εκτάσεις, διαπληκτισμοί για ασήμαντες αφορμές, είναι φαινόμενα συχνά.

Αυτό που μας λυπεί και μας ανησυχεί είναι ότι αυτά συμβαίνουν από νέους ανθρώπους και ότι κάποιες συμπεριφορές έφθασαν στα άκρα.

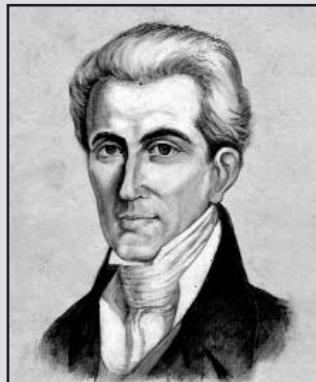
Το τελευταίο διάστημα τα περιπολικά της αστυνομίας και πάσης φύσεως υπηρεσίες βρίσκονται στο χωριό μας για να επιληφθούν διαφόρων καταγγελιών.

Σ' όλα αυτά που συμβαίνουν ως Μ.Σ.Ραχούλας έχουμε να πούμε τα εξής:

Οι εποχές είναι δύσκολες. Είναι η πρώτη φορά μετά τον εμφύλιο που καλούμαστε να ζήσουμε κάτω από χειρότερες συνθήκες συγκριτικά με το παρελθόν. Για να ξεπεράσουμε αυτόν τον σκόπελο της κρίσης που βιώνουμε χρειάζεται ανθρωπιά, ομόνοια και συναδελφικότητα. Η ξεροκεφαλιά, ο εκνευρισμός και ο εγωισμός ορισμένων πρέπει να υποσταλούν.

Κάνουμε έκκληση για σύνεση και με πολιτισμένο τρόπο επίλυση όποιων διαφορών. Η οξύτητα δεν έλυσε ποτέ προβλήματα, αντίθετα τα μεγέθυνε δημιουργώντας ανεξέλεγκτες καταστάσεις τις οποίες απευχόμαστε.

Από επιστολές του Ιωάννη Καποδίστρια

Γι' αυτούς που κυβερνούν τον τόπο

(Προς τη συγγραφέα Καρλόττα ντε Στορ για τη φτωχική διαμονή του στη Γενεύη)

"Σας φαίνεται ίσως παράδοξον, κυρία, ότι κατοικώ ενταύθα. Αλλά πρέπει ν' αναγνωρίσετε ότι, εφ' όσον κρούω τας θύρας των Δυνάμεων να ελεήσουν τους πεινώντας και σφαζομένους αδελφούς μου, δεν μου επιτρέπεται να δαπανώ, μαζί με τον υπηρέτην μου, περισσότερα των πέντε φράγκων ημερησίως."

Για τους γλωσσομαθείς Έλληνες

(Προς τον Μητροπολίτη Ουγγροβλαχίας Ιγνάτιο)

Πετρούπολη 1811

"Όστις Γραικός προς Γραικόν γράψει εις διάλεκτον αλλογενή (Αγγλικά, Γαλλικά κλπ.), κηρύσσεται αλλογενής... (χάνει την ελληνική υπηκοότητα!)"

Βασίλειο ή Δημοκρατία;

(Προς τον Γάλλο ιστορικό Μισώ)

"Ένα τέτοιο πράγμα δεν θα ήτο και τόσον εύκολον! Ανηγέρθη πολλάκις ναός προς τον αληθή Θεόν εκ των σπηλών του Διός και της Αθηνάς. Πώς όμως θα ιδρυθεί θρόνος επί του εδάφους των αρχαίων δημοκρατιών και της κόνεως αυτών;"

Ο ρεφενές

του Παναγιώτη Κατσιούλα

Κάθε φθινόπωρο οι κτηνοτρόφοι του συνοικισμού Ζωγρί φρόντιζαν ν' απαλλαγούν από τις γέρικες κατσίκες και προβατίνες διότι γνώριζαν ότι εκείνες δεν επρόκειτο να βγάλουν το χειμώνα. Ορισμένες απ' αυτές φρόντιζαν να τις ξεφορτωθούν την εποχή του τρύγου. Συνήθως τις έβραζαν ή τις έψηναν και τις πουλούσαν στους αμπελουργούς και στους εργάτες, όπως συνηθίζταν τότε. Και πάλι όμως τους έμεναν μερικές απούλητες. Στο παζάρι της Καρδίτσας δεν τις πήγαιναν γιατί ήταν αζητήτες. Έτσι κατάφευγαν στο ρεφενέ. Συγκεντρώνονταν ανά τέσσερες, συνήθως γείτονες ή στενοί συγγενείς, και ένας απ' αυτούς έσφαζε μια γέρικη κατσίκα ή προβατίνα, την οποία μοιράζονταν μεταξύ τους. Η μοιρασιά ήταν πάντα πανομοιότυπη: Έκοβαν το σφαχτό σε τέσσερα μέρη (δυο μπροστινά και δυο πίσω) και έπαιρνε καθένας από ένα τεμάχιο. Στο νοικοκύρη έμεναν επιπλέον το δέρμα, το κεφάλι και τα σπλάχνα.

Ύστερα από δεκαπέντε μέρες επαναλάμβανε το ίδιο δεύτερος κτηνοτρόφος και επέστρεφε στον καθένα της παρέας το ίδιο τεμάχιο κρέατος που είχε πάρει και αυτός την προηγούμενη φορά (δεξιό ή αριστερό μπούτι κ.ο.κ.). Η ίδια διαδικασία συνεχιζόταν με τον τρίτο και τον τέταρτο της παρέας και έτσι έφταναν ως τα Χριστούγεννα χωρίς να τους λείπει το κρέας, ενώ παράλληλα απαλλάσσονταν από τα γέρικα ζώα που έτσι ή αλλιώς δεν θα έβγαιναν στην άνοιξη.

Επανερχόμαστε στον τρύγο. Την εποχή του τρυγητού οι ντόπιοι χασάπηδες

έσφαζαν την κατσίκα ή την προβατίνα και την έβραζαν στο καζάνι ολόκληρη. Το μεγάλο στέκι ήταν στο "Χάνι", εκεί που περνούσαν οι περισσότεροι χωριανοί με φορτωμένα τα μουλάρια, τα άλογα και τα γαϊδουράκια με σταφύλια σε μεγάλα κοφίνια (γαλίκια) και τα μετέφεραν στο χωριό για να τα πατήσουν στις μεγάλες κάδες. Το άλλο στέκι ήταν στο "Κόμμα Καραγιάννη", στα αλώνια. Πολλοί από τους συγχωριανούς μας έπαιρναν μόνο το κρέας -

αυτό άλλωστε πλήρωναν- άλλοι όμως έπαιρναν και το ζωμό μέσα σε τσουκάλια ή κολοκύθες. Οι γυναίκες των κτηνοτρόφων έπαιρναν το κρέας και το μαγειρεύαν τότε με τραχανά και τότε με πληγούρι.

Θυμάμαι μια φορά -ήμουν τότε ένδεκα χρονών- και μου λέει ο παππούς μου:

-Παναγιώτη, να πας στο Χάνι, να πάρεις δυο οκάδες κρέας και να φέρεις και λίγο ζουμί.

Μου έδωσε τα χρήματα και μια κολοκύθα με μεγάλο στόμιο. Πήγα στο Χάνι και πήρα κρέας κατσίκας και το ζουμί που παράγγειλε ο παππούς. Εκείνος δεν άγγιξε το κρέας, το άφησε για μας και κράτησε το ζουμί με το οποίο πέρασε τρεις μέρες.

Ο ρεφενές την εποχή εκείνη ήταν η λύση στην έλλειψη ψυγείων για τη διατήρηση του κρέατος. Ήταν και μια ένδειξη συντροφικότητας της μικρής εκείνης κοινωνίας.

Η Διαθήκη του Καραϊσκάκη

" Σαράντα τέσσερις χιλιάδες γρόσια εις το κεμέρι του Μήτρου Αγραφιώτη. Από αυτά οι τριάντα χιλιάδες να δοθούν εις τας τσούπες μου. Να τας περιλάβουν οι δύο Μήτρηδες: του Σκυλοδήμου και Αγραφιώτης. Δύο χιλιάδες να πάρει ο ένας Μήτρος και δύο ο άλλος, όπου με εδούλευσαν. Χίλια να πάρουν εκείνοι που θα με θάψουν. Δυο χιλιάδες έχει ο γραμματικός, τέσσερις χιλιάδες

γρόσια της Μαριώς. Τα άλλα να μοιρασθούν δια την ψυχήν μου. Αυτά όπου έχω εις την σακούλα μου να τα λάβουν οι γραμματικοί και τσαουσάδες μου.

Το τουφέκι και άτια μου να πάνε των παιδιών μου, και ώρα μου. Έξι χιλιάδες γρόσια μου θέλει ο Νοταράς Ιωάννης. Δεκαπέντε χιλιάδες γρόσια έχει ο Μήτρος του Σκυλοδήμου δια τον Κασινίκα και λοιπούς, Δαγλή και άλλους αξιωματικούς.

22 Απριλίου 1827

Καραϊσκάκης

Ζωγλοπίτικα διηγήματα

Οι Σιαπανήσιοι*

του Λάμπρου Γριβέλλα

Βρισκόμαστε στη δεκαετία του 1930. Μεγάλη οικονομική κρίση στην Ευρώπη. Βιομηχανίες κλείνουν, οι εργάτες πετιούνται στους δρόμους, παντού πείνα και δυστυχία. Στην Ελλάδα, χώρα αγροτική την εποχή εκείνη, χωρίς μεγάλες βιομηχανίες, την κρίση βιώνουν οι καπνεργάτες στις πόλεις και οι ορεινοί, οι σιαπανήσιοι. Οι υπόλοιποι είναι σχεδόν αυτάρκεις. Παράγουν οι ίδιοι ό,τι καταναλώνουν, εκτός από ελάχιστα αγαθά που προμηθεύονται από τις κοντινές πόλεις. Βάση της διατροφής είναι το ψωμί. Από το καλοκαίρι φροντίζουν να έχουν τ' αμπάρια γεμάτα για το χειμώνα. Από το φθινόπωρο, όταν τα ποτάμια ξεχειλίζουν, οι νοικοκυραίοι φορτώνουν το ζώο με σιτάρι ή καλαμπόκι και το αλέθουν στους νερόμυλους, ψωμί για ένα περίπου μήνα, ανάλογα με τα στόματα που πρέπει να

Ο μπαρμπα-Μήτρος

τραφούν.

Οι σιαπανήσιοι κάνουν το ίδιο, όσοι έχουν κάποια οικονομική επιφάνεια, αλλά η πλειονότητα, η φτωχολογιά, και προπαντός όσοι δεν έχουν φορτηγό ζώο, αγοράζουν το καλαμπόκι (πού σιτάρι!) σακί το σακί, το μεταφέρουν στο χωριό, το αλέθουν, και σε καμιά βδομάδα, παίρνουν πάλι το δρόμο για την πόλη. Εκείνη τη χρονιά το καλαμπόκι χάθηκε από την αγορά. Όσο βρέθηκε στις αποθήκες, το πήραν οι μαυραγορίτες και το πουλούσαν για χρυσάφι. Πού να το φτάσει ο φτωχόκοσμος! Μάταια οι ορεινοί γύριζαν μια μια τις αποθήκες και στο τέλος επέστρεφαν στο χωριό που τους περίμεναν τα πεινασμένα παιδιά τους, με άδεια χέρια.

Είδαν κι απόειδαν κι αποφάσισαν να διαμαρτυρηθούν. Πεινασμένοι κι εξασθλιωμένοι κατέβηκαν στην πόλη με μαύρες σημαίες και ξαμολύθηκαν στους δρόμους, φωνάζοντας με όση τους απόμεινε δύναμη: πεινάμεεε! πεινάμεεε! Βγήκε μπροστά ο αστυνόμος, σήκωσε τα χέρια ψηλά και το πλήθος των πεινασμένων στάθηκε στον τόπο μαρμαρωμένο, ν' ακούσει.

-Είστε παράνομοι, τους είπε, γιατί διαταράσσετε τη δημόσια τάξη. Αν δε διαλυθείτε, θα σας κλείσω στη φυλακή.

Ξεχώρισε από το πλήθος ο μπαρμπα-Μήτρος, ένας σεβάσμιος γερο-Αγγραφιώτης, ίσιωσε το κοντοκάπι στις

πλάτες, και είπε σε τόνο ήρεμο:

-Κλείσε μας, κυρ αστυνόμε, μέσα. Εκεί τουλάχιστο θα μας ταΐζουν!

Κάτι έσπασε στην καρδιά του αστυνόμου. Έκαμε προσπάθεια να μη δείξει τη συγκίνησή του, μάζεψε τους άνδρες του κι έφυγε.

Όταν το πλήθος, κατεβαίνοντας προς την πλατεία της πόλης, έφτασε μπροστά στη ταβέρνα του Γκούμα, τους έσπασε τα ρουθούνια η μυρωδιά της ζεστής φασολάδας που αναδύοταν από την ανοιχτή πόρτα του μαγαζιού. Ο Γιαννακός - δεν θυμόταν πόσες μέρες είχε να φάει- έπεσε λιπόθυμος στη μέση του δρόμου. Μαζεύτηκαν γύρω του θορυβημένοι οι περαστικοί και κάποιοι του έκανε αέρα. Από το βάθος κάποιος φώναξε:

-Δεν του χρειάζεται αέρας, φαί του χρειάζεται!

Ήρθε ο ταβερνιάρης με μια караβάνα φασολάδα, τον ανασήκωσαν, του άνοιξαν το στόμα, άρχισαν να του ρίχνουν μέσα γουλιά γουλιά τη φασολάδα, κι ο ήχος της καθώς κατέβαινε, ακουγόταν σαν να 'πεφτε στον πάτο άδειου βαρελιού. Σε λίγο ο Γιαννακός άνοιξε τα μάτια, κοίταξε γύρω και σαστισμένος ρώτησε:

-Πού είμαι; Σαν είδε μπροστά του την караβάνα με τη φασολάδα, την άρπαξε και τη ρούφηξε μεμιάς ως το τέλος, βγάζοντας βαθύ αναστεναγμό ανακούφισης.

Ο Γιαννακός συνήλθε και ο κόσμος συνέχισε την πορεία του προς τη Τράπεζα αυτή τη φορά, αλλά μερικοί είπαν πως το 'καμε επίτηδες για να φάει τη φασολάδα.

Η Τράπεζα, μπροστά στον κίνδυνο να τη διαλύσουν, άνοιξε τις αποθήκες της και έδωσε από τριάντα οκάδες καλαμπόκι στον καθένα. Ζαλώθηκαν οι Αγγραφιώτες τα σακιά με το καλαμπόκι και ξεκίνησαν για το γυρισμό. Ανάμεσά τους ήταν κι ο κουτσο-Πάνος, ένας μεσόκοπος τλαιπωρημένος άνθρωπος που κληρονόμησε το προταχτικό γιατί κούτσαινε από το ένα πόδι. Μέχρι τα ρουσιώτικα αμπέλια ο κουτσο- Πάνος έκανε κουράγιο το φιλότιμο κι ακολουθούσε τους άλλους. Εκεί όμως απόκαμε κι έκατσε καταγής.

-Προχωράτε εσείς, είπε, κι εγώ θα 'ρθω σιγά σιγά. Θα σας βρώ στην Παναία, στο Παλιοζωγλόπι, την αυγή. Εκεί διανυχτέρευαν συνήθως οι Σιαπανήσιοι. Η πόρτα της εκκλησιάς ήταν πάντα ανοιχτή, οι άνθρωποι τυλίγονταν στις κάπες τους και περνούσαν τη νύχτα στεγασμένοι. Την επομένη ξεκούραστοι, έπαιρναν το δρόμο για το χωριό τους, πέντε ώρες ανήφορο ακόμη.

Ο κουτσο-Πάνος κούτσα κούτσα έφτασε το βραδάκι στο Ζωγλόπι. Πέρασε τη βρύση του Μαρότη κι ανέβαινε με μεγάλο κόπο. Μερικά λιανοπαίδια που κυνηγούσαν τσούπια εκεί γύρω, του φώναξαν:

-Μπάρμπα, τρέχει το σακί σ'!

-Δε μου φτάνει το χάλι μου, με κοροϊδεύουν κι από πάνω τα παλιόπαιδα, μονολόγησε ο Πάνος και συνέχισε ανυποψίαστος το δρόμο του. Μα τα παιδιά συνέχισαν:

-Τρέχει το σακί σ', μπάρμπα!

Σαν έφτασε στα Κισαίικα, συνάντησε μια γυναίκα που κατέβαινε προς του Μαρότη να γεμίσει τη βερέλα.

-Τι κάν'ς, χριστιανέ μ', του σακί σ' άδειασι στου δρόμου, κρίμα τουν κόπου σ'! είπε.

Τον έζωσαν τα φίδια τον κουτσο-Πάνο. Άφησε κάτω το σακί και στράφηκε προς τα πίσω. Είδε το δρόμο σπαρμένο καλαμπόκι και τις κότες της γειτονιάς να τσιμπολογούν λαίμαργα. Ανασήκωσε το σακί, είχε δεν είχε 5-6 οκάδες καλαμπόκι μέσα. Το υπόλοιπο σπάρθηκε στο δρόμο από μια τρύπα που είχε ανοίξει. Με το σακί στα χέρια φτάνει στη πλατεία του χωριού. Μπαίνει στο μαγαζί του Πλούμπη, αφήνει κάτω το σακί, πέφτει σε μια παλιοκαρέκλα κι αρχίζει:

-Ωχ! Τι επαθα ου έρμους. Πώς να πάου τώρα στου χουριό, χωρίς καλαμπόκι; Τι θα φαν τα πιδιά; Απαρηγόρητος, τραβούσε τα μαλλιά του ο φτωχός άνθρωπος.

Πάνω στην ώρα μπαίνει στο μαγαζί ο δάσκαλος του χωριού. Ακούει το πάθημα του κουτσο-Πάνου, παίρνει

από το μπακάλη τρία τσουβαλάκια, παίρνει μαζί του και δυο χωριανούς που βρίσκονταν εκεί, μοιράζονται τις γειτονιές, άλλος χούφτα, άλλος παραπάνω, μαζεύουν καμιά δεκαπενταριά οκάδες καλαμπόκι, επιστρέφουν και το αδειάζουν στο σακί του Πάνου, που στο μεταξύ η γυναίκα του μπακάλη είχε μπαλώσει την τρύπα. Ύστερα απ' αυτό, τον φίλεψαν κι ένα πιάτο τραχανά και η καρδιά του φτωχού κουτσο-Πάνου ήρθε στον τόπο της.

Γύρεψε τον παπά και τον παρακάλεσε να του δώσει το κλειδί της εκκλησιάς για να βγάλει τη νύχτα.

-Ελα μαζί μου, του είπε ο παπα-Λεωνίδας. Τον οδήγησε στο κελάρι της "καλόγριας" και την παρακάλεσε να του στρώσει σε μια γωνιά, για να βγάλει ο χριστιανός τη νύχτα. Του έστρωσε η "καλόγρια" ένα αχυρόστρωμα και τον σκέπασε μ' ένα τραγότσιολο.

Ζεστάθηκε ο άνθρωπος και κοιμήθηκε ξερός ως την αυγή. Το πρωί επέστρεψε στο μαγαζί, ευχαρίστησε τους καλούς ανθρώπους, έριξε το σακί με το καλαμπόκι στον ώμο και πήρε το δρόμο για το χωριό του. Το απογευματάκι έφτασε επιτέλους στο σπίτι του και έπεσε ξερός από την κούραση, ως το άλλο πρωί.

Από δω και πέρα ανέλαβε ...υπηρεσία η γυναίκα του. Ζαλώθηκε το σακί με το καλαμπόκι και κατέβηκε στη ρεματιά, στο μύλο. Όσπου να πέσει το σκοτάδι, το καλαμποκάλευρο έφτασε στο σπίτι. Έριξε η γυναίκα στη χόβολη μια σταχτοκλούρα, να φάνε τα παιδιά που ήταν νηστικά από την προηγούμενη μέρα και έπειτα έβαλε μπρος τη διαδικασία να ζυμώσει ανεβατό για να το φουρνίσει αργά τη νύχτα.

Το καλαμποκάλευρο που με τόσα βάσανα έφερε ο κουτσο-Πάνος στο χωριό, κράτησε μια βδομάδα. Ύστερα άρχισε νέο μαρτύριο. Χάλασε και ο καιρός και χιόνισε στον Ίταμο. Το κρύο έγινε ανυπόφορο. Μιαν αυγή ξεκίνησε κούτσα κούτσα ο Πάνος το γνώριμο δρομολόγιο για την πόλη. Σαν έφτασε στο Παλιοζωγλόπι, από τη κούραση και το κρύο απόκαμε. Άνοιξε μια παλιοκαλύβα και τρύπωσε μέσα. Έβγαλε το τσακμάκι και παιδεύοταν ν' ανάψει φωτιά. Εκείνο όμως δεν έλεγε να πάρει με τίποτε. Είδε κι απόειδε και τα παράτησε. Τυλίχτηκε στην παλιόκαπα και έπεσε στο γυμνό σανδοκρέβατο που βρισκόταν σε μια γωνιά. Τον πήρε ο ύπνος βαθύς κι αξύπνητος. Ύστερα από μια βδομάδα τον βρήκαν οι χωριανοί του που ανησύχησαν, κοκαλωμένο πάνω στο σανδοκρέβατο, ήρεμο κι ατάραχο, σαν ν' απολάμβανε τη λευτεριά του από τα βάσανα της παλιοζωής.

Τον έθαψαν πίσω από την Παναγία, τυλιγμένο στην παλιόκαπα, χωρίς παπά και ψάλτη, και στο κεφάλι του στερέωσαν δυο ξύλα σε σχήμα σταυρού.

Σημ. Ο καμβάς του διηγήματος είναι εμπνευσμένος από άρθρο του Αλέκου Νάκου που δημοσιεύτηκε στα «Ζ.Χ.»

Ξυλουργικές Εργασίες
Παντός Τύπου

ΡΑΠΤΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ

4ο κλμ. Καρδίουας - Αθηνών
Τηλ. 24410 61533 - Κιν. 6978364850

«ΖΩΓΛΟΠΙΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

ΝΕΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Εξιχνιάστηκαν κλοπές

Συνελήφθη από την αστυνομία Καρδίτσας ένας 51χρονος Καστανιώτης ο οποίος κατηγορείται για δεκάδες κλοπές σε μονές και εξωκλήσια στην περιφέρεια Καρδίτσας. Ο 51χρονος συνελήφθη στο Μοναστηράκι στην Αθήνα όταν διαπραγματευόταν την πώληση κάποιων αντικειμένων σε 76χρονο παλαιοπώλη. Ανάμεσα στις κλοπές που του προσδίδουν ότι διέπραξε αναφέρονται και οι κλοπές της **καμπάνας της Αγ. Παρασκευής** στις αρχές του Φεβρουαρίου του 2011 και του **Μουσείου Φλωράκη** τον Μάρτη του 2009 απ' όπου αφαίρεσε διάφορα κειμήλια και προσωπικά είδη του εκλιπόντος Χαρίλαου Φλωράκη.

Σε βάρος του Καστανιώτη σχηματίστηκε δικογραφία για παράβαση του νόμου περί προστασίας αρχαιοτήτων και σε βάρος του 76χρονου για αποδοχή προϊόντων εγκλήματος.

Δυστυχώς κατά την έρευνα που διενεργήθηκε δεν βρέθηκε τίποτα από τα κλοπιμαία που αφορούν το χωριό μας διότι είχαν ήδη πουληθεί σε αγνώστους.

Τελετές γάμων και βαπτίσεων στον Σωτήρα στον Ίταμο

Από το γάμο της θυγατέρας του Θανάση Παπαγεωργίου

Όλο και περισσότεροι ανακαλύπτουν το εξωκλήσι του Σωτήρα στον Ίταμο.

Δύο τελετές γάμων και δύο βαπτίσεις τελέστηκαν το φετινό καλοκαίρι στο εξωκλήσι του Σωτήρα, από άτομα μη καταγόμενα από τη Ραχούλα. Θαμβωμένοι από τη μαγεία της φύσης και τη μοναδική θέση του εξωκλησιού επέλεξαν το μέρος αυτό για την τέλεση των μυστηρίων.

Αυτή την ευκαιρία δεν πρέπει να την αφήσουμε ανεκμετάλλευτη. Σε πρώτη φάση θα πρέπει να διαμορφωθεί ο αύλειος χώρος της εκκλησίας. Η κατασκευή WC πρέπει να μπει σε πρόγραμμα και να κατασκευασθούν το ταχύτερο δυνατό. Επίσης με την πρώτη δυνατή ευκαιρία θα πρέπει να ασφαλτοστρωθεί ο δρόμος μήκους 250 μ προς την Κούλια και την εκκλησία.

Αναψυκτήριο Ιτάμου

Μετά τη λήξη του μισθίου ο εκμισθωτής του αναψυκτηρίου Ιτάμου αποχώρησε. Άφησε όμως πίσω του συντρίμμια αφού κατάστρεψε ότι υπήρχε στον περιβάλλοντα χώρο.

Η Δημοτική αρχή άργησε να το μισθώσει εκ νέου και η καλοκαιρινή περίοδος πέρασε ανεκμετάλλευτη.

Όπως μάθαμε στις αρχές Αυγούστου, μετά από δημοπρασία, τελικά μισθώθηκε. Ελπίζουμε ο νέος εκμισθωτής να δείξει ενδιαφέρον, να αποκαταστήσει τις καταστροφές και να καταστεί το αναψυκτήριο

πόλος έλξης επισκεπτών.

Η λειτουργία του αναψυκτηρίου είναι απαραίτητη για την περιοχή του Ιτάμου. Τόσο οι οικιστές του Ιτάμου όσο και οι παραθεριστές των γύρω χωριών βρίσκουν εκεί ένα στέκι δροσιάς κάτω από τα έλατα απολαμβάνοντας τα εδέσματα του αναψυκτηρίου.

"Πράσινη" ενέργεια στον Ξηρόκαμπο

Μονάδα φωτοβολταϊκών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας εγκατέστησε στον Ξηρόκαμπο ο συγχωριανός μας Γιάννης Γ. Θεάκος. Είναι η πρώτη εγκατάσταση "πράσινης" ενέργειας στην περιφέρεια του χωριού μας.

Η πολύπαθη πλατεία του χωριού μας

Με ομόφωνη απόφαση του τοπικού συμβουλίου Ραχούλας αποφασίστηκε η καθαίρεση των κερκίδων της πλατείας που κατασκευάστηκαν την προηγούμενη τετραετία.

Η υπόθεση εξελίχθηκε σε άγρια διαμάχη μεταξύ του προέδρου του χωριού μας Κώστα Σιώκου και του τέως Δημάρχου Ιτάμου Βασίλη Τσαντήλα. Ο πρόεδρος σε εφαρμογή της απόφασης του τοπικού συμβουλίου ξεκίνησε την καθαίρεση των κερκίδων. Ο τέως Δήμαρχος αντιδρώντας στην ενέργεια αυτή, καθ' ότι οι κερκίδες ανεγέρθηκαν επί της θητείας του, την κατήγγειλε ως ενέργεια που δεν είχε την έγκριση του Δημοτικού συμβουλίου Καρδίτσας, έκανε καταγγελία στην αστυνομία η οποία μετέβη επί τόπου όπου κατέγραψε το γεγονός κάτω από αποδοκιμασίες περιοίκων οι οποίοι ήταν υπέρ της κατεδάφισης.

Το θέμα απασχόλησε τον τοπικό ημερήσιο τύπο

ο οποίος φιλοξένησε τις καταγγελίες και τις απαντήσεις των εμπλεκόμενων μερών.

Είναι γεγονός ότι, μέχρι σήμερα, όποιοι ανέλαβαν την διοίκηση του χωριού, σαν να μην υπάρχουν άλλα προβλήματα να λύσουν, όλοι θέλησαν να αφήσουν την σφραγίδα τους πάνω στην πλατεία κάνοντας και κάποια παρέμβαση. Από το 1974 μέχρι σήμερα, κάθε τετραετία γίνεται και μία

παρέμβαση. Άλλες υπήρξαν επιτυχημένες κι άλλες κακόγουστες. Σιντριβάνια κατασκευάζονταν την μία τετραετία για να κατεδαφιστούν την επόμενη, κερκίδες κατασκευάστηκαν την προηγούμενη τετραετία για να κατεδαφιστούν τώρα.

Αυτά πρέπει να λάβουν τέλος και να αφήσουν την πλατεία στην ησυχία της. Η πλατεία μας δεν έχει ανάγκη από άλλες παρεμβάσεις και πειραματισμούς.

Η ύπαρξη των αιωνόβιων πλατανιών της, τα παρτέρια της και η δεσπόζουσα θέση του σχολείου από την νότια πλευρά αποτελούν ένα σύνολο μοναδικής ομορφιάς και καθιστούν την πλατεία μας μία από τις καλύτερες του νομού μας.

Το μόνο που χρειάζεται είναι, φροντίδα, καθαριότητα και σωστή χρήση της, τίποτα άλλο.

Καθαρίστηκαν οι δρόμοι

Με μηχανήματα του Δήμου και χάρη στην προθυμία του δραστήριου προέδρου του Τ.Σ. Ραχούλας Κώστα Σιώκου, καθαρίστηκαν οι δρόμοι προς την εκκλησία της Μεταμόρφωσης και προς το συνοικισμό Ιτάμου, οι οποίοι από τις βροχοπτώσεις του χειμώνα και της άνοιξης έγιναν αδιάβατοι.

Λαογραφικό Μουσείο στην Κρανιά Ιτάμου!

Πραγματικό Λαογραφικό Μουσείο εγκατέστησε στην Κρανιά Ιτάμου ο Παναγιώτης Χαβδούλας, σύζυγος της μακαρίτισσας Κούλας Αποστόλη Κατσιούλα. Σε οικίσκο, παραπλεύρως του σπιτιού του, και της ολάνθιστης αυλής του έχει τοποθετήσει κάθε είδους αγροτικά εργαλεία, δέρματα άγριων ζώων και άλλα αντικείμενα καθημερινής χρήσης, ένα τέλειο μουσείο, που το επιδεικνύει με καμάρι στους λιγοστούς επισκέπτες του. Συγχαρητήρια Παναγιώτη.

Η «Παιδική Χαρά» Ιτάμου

Μάταιες απέβησαν οι παραστάσεις μας προς την προηγούμενη Δημοτική Αρχή να ενισχύσει την παιδική χαρά (σε εισαγωγικά), αφού ό, τι απόμεινε είναι μια σπασμένη τραμπάλα και η μεταλλική βάση μιας κούνιας!

Η νέα Δημοτική Αρχή έστειλε τεχνικούς και επισκεύασαν τις υπάρχουσες εγκαταστάσεις, αλλά αυτό πολύ απέχει από του να χαρακτηρίζεται ως παιδική χαρά! Γάμοι στο εκκλησάκι της Μεταμόρφωσης Ιτάμου.

Φαρμακείο Αποστολία Α. Κατσιούλα

Τέρμα Ταυρωπού
(δίπλα στο Νοσοκομείο) - Καρδίτσα
Τηλ./fax: 24410 25689 - Κιν. 6949 720517